

образование

& СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ в ЧУЖБИНА

бр. 60 / юли / август 2015

Цена: 5 лв.

ЯПОНИЯ

Азиатският гигант в образованието

ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

Обучение по социални политики
Право в Шотландия

ИСПАНИЯ

Техническите университети

БЪЛГАРИЯ

Най-добре платените специалности

ИНТЕРВЮ

Мартин Куванджиев,
един от създателите
на ръкавицата
Valkyrie

Специалности на фокус

Информатика

Социални дейности

Изпити и сертификати
DELE

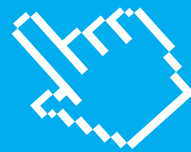
Специалност
ЯДРЕНА ФИЗИКА

Интервю
СВЕТЛИН НАКОВ

What's new at:

www.studyabroad.bg

Мартин Куванджиев (на корицата) – ръководител на екипа

победител в тазгодишното издание на конкурса Spruce Apps Challenge, организиран от НАСА. Макар да е по-млад от мен, е постигнал впечатляващи успехи благодарение на техническия си нюх.

Стартовите заплати от над 1000 лева в ИТ сектора вече са добре известни в обществото. Но нещото, което научих от програмистите, с които се запознах, подготвяйки този брой, е че парите не са основната мотивация. За тези хора работата е страст и удоволствие. Ако компютри-

По време на работата ми върху този брой имах възможност да се запозная с изключително интересни личности. Първо направих интервю със Светлин

Наков, програмист и създател на успешния проект Софтуерен университет в София. Обсъдихме нарастващите нужди на пазара на труда в областта на информационните технологии, както и начините, по които неформалното образование може да помогне на сектора. Срегнах се и с

те са същото за вас – то може би това е професията, на която трябва да се отдадете.

Разбира се, както винаги, списанието ни не се изчерпва с една тема. И този път ще поемем на истинско лятно околосветско пътешествие. Като започнем с екзотична Япония, минем през слънчева Испания и стигнем до Шотландия. И да, знаем, че последната е част от Великобритания, но ще се изненадате да научите колко много различия има в местната образователна система.

*Йордан Карепенчев,
редактор*

СЪДЪРЖАНИЕ

Студентски живот	4
Международни отношения в Бирмингам	
Средно образование	8
Резултатите по български и математика	
Образованието в цифри	10
Топ 25 университета в Япония	
Изпити и сертификати	12
DELE	
Университети в България	14
Най-добре платените специалности	
Специалност на фокус	18
Информатика	
Кариера в България	25
Възможности за професионална реализация	
Специалност на фокус	26
Социални дейности	
Обучение във Великобритания	30
Социални политик	
Интервю	32
Благовеста Пугьова за фондацията „Подари книга“	
Обучение в Япония	34
Азиатският гигант в образованието	

Обучение в Шотландия	38
Обучение по право	
Обучение в Испания	40
Техническите университети	
Интервю	42
Мартин Куванджиев и проектът Valkyrie	
Събитие	45
Наградите на Академия Градът 2015	
Нетрадиционна специалност	46
Ягрена физика	
Професия	48
Аниматор	
Технологии	50
Новият Ipad Touch на Apple	
Историческа личност	52
Стефан Стамболов	
Фестивали	54
Burning man	
Lifestyle	58
Кинохитовете на лято 2015	
Новини	60
Любопитно	64

КЪДЕ ДА НИ НАМЕРИТЕ:

Бензиностанции: ■ Shell ■ Petrol; **Книжарници:** ■ Хеликон ■ Bookpoint ■ Orange center ■ Greenwich; **Вериги за хранителни стоки:** ■ Фантастикo ■ Carrefour; **Онлайн магазини:** ■ Store.bg ■ Bookpoint.bg ■ biblio.bg ■ globulbooks.com; **Дистрибутори:** ■ Булгарпрес ■ Български пощи ■ Доби прес ■ НАР ■ Агенция Стрела ■ InMedio; **Други:** Павилиони Lafka

ЕКИП:

издател:
Десислава Пенчева
d.pencheva@studyabroad.bg
редактор:
Йордан Карапенчев
editorial@studyabroad.bg
автори:
Бистра Величкова
Борис Глушков
Ива Ганчева
Юлия Кошаревска
сътрудници:
Габриела Павлова
коректор:
Ива Йохан Ганчева

производствен директор:
Виргиния Димитрова
реклама:
Ана Автова
reklama@studyabroad.bg
разпространение:
Владислав Герасимов
абонаменти:
Даниела Стоянова
гизайн:
Иво Грозев
Кети Церовска
design@studyabroad.bg

фотограф:
Костадин Кръстев - Кoko
За контакт:
02/ 961 62 63, 02/ 961 63 63
office@studyabroad.bg
www.StudyAbroad.bg

корица
юли/ август 2015:
фотограф:
Костадин Кръстев - Кoko
дизайн: Иво Грозев
модел: Мартин Куванджиев

.....
сп. Образование и специализация в чужбина е запазена марка на Маркет Тренд ЕООД. Никаква част от това издание не може да бъде копирана изцяло или в частичност без изричното писмено разрешение на издателя. Всички права запазени. Издателят не носи отговорност за достоверността на информацията, подадена в рекламите и платените публикации.

ОЧАКВАЙТЕ ПРЕЗ СЕПТЕМВРИ

120

страници незаменима
информация за
кандидатстване в
университет

25

образователни
дестинации

14

специалности и
професионални
направления

10

езикови сертификата

БЕЗПЛАТЕН СПРАВОЧНИК ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ В УНИВЕРСИТЕТ

Име: Габриела Павлова
Университет: Бирмингамски университет
Специалност: Международни отношения (Дипломация)
Държава: Великобритания

НАЙ-ВАЖНОТО В АНГЛИЙСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ Е, ЧЕ НЯМА ЕДИН ВЕРЕН ОТГОВОР, А МНОЖЕСТВО ГЛЕДНИ ТОЧКИ

разказ на Габриела Павлова

Би ли се представила с няколко думи пред нашите читатели?

Казвам се Габриела Павлова и съм от Перник. Преди да замина за Великобритания завърших Връзки с обществеността в Софийския университет. Скоро се прибрах от Белгия, където бях на стаж в генерална дирекция „Комуникации“ към Европейската комисия и сега работя над няколко различни проекта в сферата на връзките с обществеността и комуникациите.

Защо се насочи към магистърска програма във Великобритания? Как се спря на Университета в Бирмингам и как избра специалността си?

Интересът ми към комуникациите и дипломацията определи специалността – Международни отношения с профил Дипломация. Бях истински щастлива, когато ме приеха точно тази специалност в един от най-елитните университети във Великобритания. В годината, в която учих там, той беше обявен за Университет на годината според The Times и The Sunday Times Good University Guide.

Имах възможност да уча Управленска психология в Норвегия, но магистратурата там е две години, а стандартът на живот е по-висок от този във Великобритания. Освен това, универси-

тетът там не притежаваше академичната романтичност на този в Бирмингам – отвореният кампус, часовникова кула, червените тухли.

Как протече кандидатстването? Има ли някои особености, които хората трябва да знаят?

Кандидатстването включваше подготовка на комплект документи: препоръки, академична справка, доказателство за владеене на английски език, мотивационно писмо. Напълно стандартно.

Сайтът на университета е добре структуриран и информацията, която е качена на него, е доста изчерпателна.

Лесно е да се ориентираш в това какво се изисква от теб.

Има ли нещо, което според теб може да се нарече най-характерно за британския начин на преподаване?

Това, което ми направи огромно впечатление при преподавателите и техния подход е, че всяка гледна точка може да бъде приета сериозно, стига да успееш да я защитиш. Често нямаше верен или грешен отговор на даден въпрос - имаше различни позиции, които да бъдат аргументирани. Д-р Ричард Лок-Пулън, преподавателят ни по Дипломатическа история на XX век, казваше така: „Ако вярвате, че мустациите на Бисмарк са причината за всичко, което се е случило в Европа, и успеете да го докажете, то аз ще се съглася с вас.“

Това изискваше много по-сериозна подготовка от страна на студентите, тъй като за да участваш пълноценно в разговора, трябва да си прочел голямо количество информация и да си се запознал добре със съответната тема. Другият плюс на честите дискусии беше, че така опознаваш по-добре състудентите си, техните позиции и гледни точки.

Човешкият потенциал, до който се докосваш и с който взаимодействаш, е огромен - и преподавателският, и този на студентите. Това са настоящите или бъдещите специали-

сти с сферата на международните отношения и възможността да дебатирам с тях по различни теми определено беше безценна за мен.

Не мога да не попитам и за финансовата страна на обучението. Колко ти струваше образованието и има ли възможност за стипендии или друго подпомагане?

Когато аз учих там, програмата струваше 5130 паунда - значителна сума, но пък два пъти по-ниска от тази, която искаха тогава в университета в Единбург, където също бях приета. Сега същата магистърска програма струва 6210 паунда. Образованието във Великобритания става все по-скъпо като цяло. Има възможности за стипендии и друго подпомагане - информацията е обявена на сайта на департамента по политически науки.

Как протича студентският живот във Великобритания? Има ли добри възможности за развлечение, пътуване и т.н.?

Студентският живот в Бирмингам протича много добре. Градът е вторият по големина в страната и предлага всички предимства (и недостатъци) на метрополитния град - има много места, които можеш да посетиш, много неща, които да направиш. Препоръчвам Бир-

ИЗЛОЖЕНИЕ ЕВРОПЕЙСКО ОБРАЗОВАНИЕ 2015

СОФИЯ - 26-27 СЕПТЕМВРИ
х-л КЕМПИНСКИ-МАРИНЕЛА, 11-17 ч.

ПЛОВДИВ - 29 СЕПТЕМВРИ
х-л НОВОТЕЛ, 10-17 ч.

БУРГАС - 30 СЕПТЕМВРИ
х-л БЪЛГАРИЯ, 11-18 ч.

ИЗБЕРИ ТВОЯ УНИВЕРСИТЕТ В ЧУЖБИНА!

edlanta

Регистрирай се на www.edlanta.com

УНИВЕРСИТЕТСКИЯТ КОМПЛЕКС СЪЩО ПРЕДЛАГА ИНТЕРЕСНИ МЕСТА ЗА ПОСЕЩЕНИЕ И ПРЕКАРВАНЕ НА ВРЕМЕТО

мингамския музей и Thinktank (научния музей) – и двата са изключително интерактивно ориентирани. Разходката из квартала на бижутерите също не е за пропускане.

Там можеш да посетиш училището за бижутери и да надникнеш в класните му стаи. Новата градска библиотека, пък, предлага панорамна гледка към целия град. Разходката с лодка по каналите на града също е добър начин за прекарване на свободен следобяд – казват, че каналите в Бирмингам са повече от тези във Венеция. Има, разбира се, и много места за забавления и срещи с приятели.

В същото време самият университет е разположен в покрайнините на града, което създава усещане за спокойствие и допринася за академичната атмосфера.

Има си собствена карта със забележителности и една година не е достатъчна, за да обиколиш всичките. Моето любимо място там е градината на Уинтърборн (имение от началото на XX век) – едно от най-романтичните места, на които съм била.

Интересно е, че университетът има своя собствена жп гара, която предлага директен достъп не само до центъра на Бирмингам, но и

до околните градчета. Силно препоръчвам Стратфорд на Ейвън – казват, че Шекспир е роден и живял там. Определено си заслужава да се види.

И за финал – кое смяташ, че е най-важното нещо, което научи по време на престоя си в Англия и как ти помага това?

Най-важното нещо, което научих по време на престоя си в Англия и обучението си там е, че често няма един верен отговор, че нещата не са само бели или черни. Съществуват множество гледни точки и е от изключително значение да можеш умело да защитаваш своята. Това прозрение води до две основни неща.

От една страна, предполага усилено развиване на уменията да се аргументираш и да отстояваш позицията си. От друга страна, когато приемеш, че може да има повече от един начин, по който да погледнеш към дадена ситуация, това ти позволява да бъдеш гъвкав и отворен към различните възможности. В света на дипломатията е изключително важно да можеш да допуснеш, видиш и оцениш различните аспекти – така се очертава правилният подход и се постига успех.

SETTING YOU ON THE PATH TO SUCCESS

Established in 1973, EU Business School (EU) is an accredited, multicampus, international business school that delivers comprehensive business education in a global learning environment. EU has a global network with main campuses in Barcelona, Geneva, Montreux and Munich. Transfers between campuses are easily attainable and students are encouraged to make the most of such opportunities.

EU is a top-ranked school that features in the top 35 of the QS Top MBA list and ranks highly in CEO Magazine's 2015 MBA and global online rankings. EU Business School offers a variety of majors, as well as collaborative programs with the University of Derby and the University of Roehampton, both located in the U.K. These partnerships allow students to obtain a U.K. state-recognized degree in addition to their EU qualification. An agreement with Pace University in the U.S.A. gives students the opportunity to complete two semesters in New York City and graduate with two qualifications from two continents.

The Online MBA offered by EU is a blended experience that mirrors the on-campus equivalent and gives students the flexibility to attend lectures and study online at their own convenience.

BACHELOR'S PROGRAMS

- Bachelor of Business Administration
- Bachelor of Science in Business Finance
- Bachelor of Arts in Communication and Public Relations
- Bachelor of Arts in Sports Management
- Bachelor of Arts in International Relations
- Bachelor of Science in Digital Media Management
- Bachelor of Arts in Leisure and Tourism Management
- Bachelor of Arts in Family Business Management
- Bachelor of Arts in Business and Sustainability Mgmt.
- Bachelor of Arts in Business and Design Management

MBA PROGRAMS

- International Business
- Communication & Public Relations
- International Marketing
- Global Banking & Finance
- Leisure & Tourism Management
- Entrepreneurship
- Leadership
- E-Business
- Sports Management
- Human Resources
- Design Management
- Reputation Management

ВСЕ ПО-НИСКИ РЕЗУЛТАТИ ПО БЪЛГАРСКИ И МАТЕМАТИКА В УЧИЛИЩЕ

материал на Йордан Карапенчев

Миналият месец министертството на образованието и науката (МОН) представи резултатите от Националното външно оценяване (НВО) за 4-ти клас, както и НВО за 7-ми клас, за учебната 2014-2015 година.

Изпитите след края на четвърти клас са се провели в 1858 училища, като в 382 от тях са се явили под 10 ученици. Последното отразява продължаващата тенденция за намаляване на броя на учениците в малките населени места. Най-високи резултати са постигнати по предмета „Човекът и природата“ (79,70%), а най-ниски по „Човекът и обществото“ (70,45%). Статистиките по ключовите предмети български език и литература и математика показват, че съответно 71,65% и 72,45% са се справили успешно.

Въпреки високите общи резултати по „Човекът и природата“ се забелязва спадане на нивото спрямо 2013 г., когато

средният бал на четвърто-класниците е бил на 80 процента. Оценките по математика традиционно са най-ниски, като в предишните две години са били средно около 70%.

ЗАБЕЛЯЗВА СЕ ДИСБАЛАНС В ПРЕДСТАВЯНЕТО ПО ОБЛАСТИ

Учениците в регионите на Смолян, Перник, Благоевград и столицата София са с по-висок резултат от връстниците си в другите части на страната. На пръв поглед резултатите в Сливен, Шумен и Добрич са най-ниски, но там се наблюдава тенденция за подобрение. Няма как да се провери дали представянето в тези области е свързано с децата от малцинствата, чийто роден език не е български. По-сериозен проблем обаче се очертава във Видин, където освен слабите резултати се наблюдава и тенденция за влошаване спрямо миналата година. Тази

година, оценките са паднали със средно 2 процента.

НВО СЛЕД 7-МИ КЛАС - СЪИЗМЕРИМИ РЕЗУЛТАТИ В ПОСЛЕДНИТЕ ГОДИНИ

Резултатите, представени от МОН, от Националното външно оценяване (НВО) за изпитите в края на 7-ми клас, за учебната 2014-2015 година, показват, че почти всички ученици са се явили на задължителния изпит по български език и литература - 97,57%. Резултатите им обаче са малко по-ниски в сравнение с последните 2 години, в които се провежда външното оценяване. Едва 4,35 на сто от възпитаниците на родните училища са постигнали отличен резултат, докато почти 15 процента са получили „слаб 2“. По математика отличниците са малко повече - 6,94 процента, но броят на двойките е още по-стряскащ - 27,51%. Тази година най-добре са се представили явилите се на изпит по физика и астрономия.

Това се случва за пръв път, след две последователни години, в които първенството се гържи от биология и здравно образование.

СЪЩИЯТ ВИПУСК СЕ ПРЕДСТАВЯ ПО-СЛАБО НА ИЗПИТИТЕ СЛЕД 7-МИ КЛАС

Интересно е сравнението на представянето на едни и същи ученици на изпитите през 2012 г. след 4-ти клас. Наблюдават се по-ниски резултати. Като причина за това от МОН отбелязват различните цели при двата изпита, формата, възрастови особености. Разбира се, и изпитите са с повишена трудност, но тенденцията на този етап не е положителна.

И за 2014 г., и за 2015 г. средният брой точки по региони показва, че най-добре са се представили учениците от София, след тях са тези от Смолян, Варна, Благоевград, Бургас, Търговище и Пловдив. Въпреки това са налични повече слаби, средни и добри оценки за сметка на много добри и отлични. Видин и Разград са областите, където намалението на резултатите е най-видимо.

Разпределение на резултатите в проценти показва, че четворката е най-разпространената оценка сред учениците и на изпита по български език и литература, и по математика. По БЕЛ с добър 4 са 35,22 на сто, а по математика - 28,31.

РЕШЕНИЕТО

Според експертите от просветното министерство, на национално равнище се наблюдава необходимост от обновяване на вида задачи с акцент върху практически казуси и работа по текстове и диаграми. Това е т.нар. „функционална грамотност“ – вече е важно не просто учениците да могат да четат и да пишат, а да извличат максимално много информация от предоставените им задачи.

Както вече сме писали в нашето списание, този въпрос е поставян и с оглед на резултатите от матурите след 12-ти клас, когато учениците често не разбират смисъла на текстовете задачи.

Министерството обмисля и мерки за преодоляването на разликите в представянето на учениците от различни области на страната. Експертите коментират, че е необходимо да се изготви по-подробен анализ на пропуските. Това ще подскаже каква е необходимата методическа подкрепа за всеки регион.

На ниво училище са нужни мерки за преодоляване на пропуските, натрупани през годините. От министерството не поясняват какви точно мерки предвиждат и в какъв срок очакват да отчетат положителни резултати.

UCAS REGISTERED CENTRE

**CAREER GUIDANCE
AND ORIENTATION**

**MANAGING YOUR
APPLICATION**

**SUPPORT THROUGHOUT
THE APPLICATION PROCESS**

**SUBJECT
COURSE AND
STUDY METHOD
UNIVERSITY**

**REPLY TO UNIVERSITIES
FULFILL REQUIREMENTS
CONFIRM YOUR PLACE**

**DOCUMENTS
REQUIREMENTS
DEADLINES**

BRITANICA Advisers
tel: 02 4666 557; 02 4666 555;
0896 685 155
e-mail: ucas@britanica-edu.org
www.britanica-edu.org

**BRITANICA[®]
ADVISERS**

ТОП 25

УНИВЕРСИТЕТА В ЯПОНИЯ

материал на Йордан Караленчев

Япония е страна, която е на същото ниво на развитие като западния свят и все пак звучи екзотично за повечето българи. Причината за това вероятно е, че тя не присъства на образователните изложения у нас. Местният език е плашещо различен от европейските и като цяло липсва адекватна информация за образователните възможности, които страната предлага. Няма и много източници на информация в интернет, до които могат да достигнат родните канديدат-студенти.

Класацията на Webometrics, която ще ви представим, е едно освежаващо изключение в онлайн пространството. Нейната методология и критерии за оценка са малко по-различни от тези на QS или класациите на МОН. Безспорното им предимство е, че ни позволяват да разгледаме почти всяка държава в отделно класиране – в това число и Япония.

Критериите за оценка

Влияние: Този показател се определя от броя цитирания, които университетът има в академични журналы и интернет страници. Но класацията не извършва просто преброяване, а и следва сложен алгоритъм, който отчита качеството на сайтовете и посещаемостта им.

Откритост: Броят файлове (pdf, doc, docx, ppt), които се откриват през търсачката за академични публикации Google Scholar. От особено значение има и актуалността им – дали са публикувани след 2008, след 2012 и т.н.

Академични резултати: Това се определя от отзивката, която са дали академичните постижения в съответната област. Колко пъти са цитирани и къде, както и ефектът, който са имали сред научната общественост. От Webometrics смятат този критерий за особено важен и изтъкват, че в следващи издания на класацията ще има още подобрения.

Позиция в Японии	Позиция в света	Университет	Влияние	Открытость	Академични резултати
1	60	University of Tokyo	208	176	25
2	87	Kyoto University	97	71	62
3	249	Osaka University	743	359	98
4	257	Nagoya University	373	462	182
5	258	Keio University	619	565	357
6	313	Hokkaido University	473	442	277
7	326	Tohoku University	761	713	127
8	367	Kyushu University	398	1259	242
9	368	University of Tsukuba	653	669	315
10	388	Tokyo Institute of Technology	390	582	238
11	446	Kobe University	798	197	434
12	506	Hiroshima University	967	1438	388
13	642	Okayama University	955	378	422
14	718	Waseda University	3231	1549	466
15	728	Ritsumeikan University	2123	755	1011
16	790	Kanazawa University	582	1337	588
17	792	Nihon University	1519	1488	823
18	825	Japan Advanced Institute of Science and Technology	263	1289	1322
19	834	Tokyo University of Science	1951	2763	710
20	852	Iwate University	1468	1809	1450
21	857	Niigata University	1252	1029	726
22	858	Kagoshima University	793	888	945
23	867	Yamagata University	720	1133	966
24	896	Nagasaki University	1579	679	808
25	940	Saga University	1691	749	983

DELE

- ¿HABLAS ESPAÑOL?*

материал на Йордан Караленчев

DELE (съкратено от Diplomas de Español como Lengua Extranjera) са серия от изпити, организирани от Институт Сервантес към Министерството на образованието на Кралство Испания. Това е най-широко разпространеният сертификатен изпит по испански език за чужденци. Всяка година се явяват около 60 000 души в над 800 изпитни центъра в повече от 100 страни. В много държави има училища, които подготвят учениците си специално за изпитите DELE, в допълнение към националните учебни програми.

Първите три нива (отговарящи на A1 до B1 по общоевропейската езикова рамка) на изпита най-често се полагат

от деца в ученическа възраст, тъй като не се приемат за кандидатстване във висше учебно заведение. B2, C1 и C2 са по-подходящи за кандидат-студенти и кандидат-магистри, които желаят да се обучават на испански език.

Формат на изпита

Нивата на изпита DELE имат различен формат и времетраене. Логично – с повишаването на нивото се увеличава и трудността на задачите, и времетраенето. Тъй като няма как да поберам информацията за всички шест изпита от серията, ще разгледаме само най-високото ниво – C2 (известно и като DELE Superior). Все пак този изпит е и най-авторитетен при кандидатстване в испанско висше училище. Той се състои от три раздела:

- Използване на езика, четене и слушане с разбиране (времметраене: 105 минути).
- Интегрирани езикови умения; слушане и четене с писмено изразяване (времметраене: 150 минути).
- Устно изразяване и взаимодействие (времметраене: 20 минути, плюс още 30 за подготовка).

Срокове за записване и цени

До края на 2015 година са останали само 2 изпитни сесии. За да се включите в тях, трябва да подадете документите си приблизително месец по-рано. По принцип изпити се провеждат и през месеците април и май. Можете да следите сайта на Инсти-

тум Сервантес (www.sofia.cervantes.es) за предстоящи обявявания на изпитни сесии или евентуални промени в датите и изискванията.

- Сесия октомври 2015 г.: изпити на 16 и 17 октомври (нива: A2, B1 и B2)
- Записване: от 16.02.2015 до 09.09.2015 г.
- Сесия ноември 2015 г.: изпити на 20 и 21 ноември (нива: A1, A2, B1, B2, C1 и C2)
- Записване: от 16.02.2015 до 14.10.2015 г., включително
- Работно време за записване: от понеделник до четвъртък: 09:15-18:00 ч. петък: 09:15-14:00 ч.

Цени:

- DIPLOMA A1: 99 лв.
- DIPLOMA A2: 104 лв.
- DIPLOMA B1 (inicial): 114 лв.
- DIPLOMA B2 (intermedio): 156 лв.
- DIPLOMA C1: 177 лв.
- DIPLOMA C2 (superior): 198 лв.

Изпитни центрове

Изпитите DELE към момента се провеждат в различни образователни институции в шест български града. По един изпитен център има във Варна, Велико Търново, Бургас, Пловдив и Русе, а в София са разположени два. Обърнете внимание на факта, че не всички са активни и за четирите сесии. В Русе и Пловдив, например, изпити се провеждат само през май и ноември.

София:

- Институт Сервантес
- Нов български университет

Варна:

- IV Езикова гимназия „Фредерик Жолио-Кюри“

Велико Търново:

- Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“

Бургас:

- ГРЕ „Г.С. Раковски“

Пловдив:

- (само за изпитните сесии през май и ноември)
- ЕГ „Иван Вазов“

Русе:

- (само за изпитните сесии през май и ноември)
- СОУ за европейски езици „Св. Константин-Кирил Философ“

Резултати

От Институт Сервантес публикуват резултатите до три месеца след полагането на изпита, след предварително одобрение на оцен-

ките от проверяващи от Университета на Саламанка. Кандидатите трябва да се справят достатъчно добре с всичките части, за да издържат успешно изпита. Средно 61 на сто от явилите се издържат успешно изпита, но трябва да кажем, че този процент е по-висок сред ниските нива на изпита, които често се държат от деца. Кандидатите за А1 имат успеваемост от над 75 процента. Резултатите са валидни за цял живот.

Признаване

Сертификатите DELE са част от задължителните документи за обучение в Испания на местния език. Кандидатите, получили диплома за нива С1 и С2, които протъжават обучението си в испанската образователна система, се освобождават от полагането на изпити за владеене на испански език.

Същият сертификат може да ви послужи и за испаноговорящите страни на Латинска Америка, макар последните да са доста рядко срещани дестинации за българските кандидат-студенти.

Хората, търсеци работа в Испания, също могат да използват изпитите DELE, за да получат по-голямо конкурентно предимство на пазара на труда. Истината е, че много от българските емигранти в страната се ориентират към длъжности, които не изискват особена квалификация, но добрите познания по испански език отварят много врати.

Например - кандидатите, явяващи се на курсове за работа в Държавна администрация и останалите административни структури също могат да докажат познанията си по испански с този изпит.

* Говорите ли испански?

SE HABLA
ESPAÑOL

БЪЛГАРИЯ

НАЙ-ДОБРЕ ПЛАТЕНИТЕ СПЕЦИАЛНОСТИ

материал на Йордан Карапенчев

Бъдещата работна заплата несъмнено е сериозен фактор при вземането на решение за избор на университет. България е страна, която се характеризира с относително ниски семестриални такси в държавните университети и добра възможност за реализация в няколко сектора. Това предполага бърза възвращаемост на инвестицията, но и засилена конкуренция за тези специалности.

Затова в този материал ще обърнем внимание на финансовата страна на обучението с помощта на Рейтинговата система на Министерството на образованието и науката, както и на данните за средния осигурителен доход, според Националния осигурителен институт.

Информатика

През последните десет години софтуерната индустрия в България е нараснала с впечатляващите 500% до 1.37 млрд. лева оборот, а средните заплати в тези компании са едни от най-високите изобщо в България. Ръстът се дължи на два основни фактора: първо - дейността е съсредоточена основно в разработката на продукти и услуги за износ и икономическото състояние на страната ни не оказва влияние. Втората причина е, че секторът няма почти никакъв досег с държавната бюрокрация и безкрайни регулации.

Средни заплати по университети:

- Информатика и компютърни науки, СУ „Св. Климент Охридски“ - 1860 лв.
- Информатика и компютърни науки, Нов български университет - 1537 лв.
- Информатика и компютърни науки, Американски университет в България - 1502 лв.
- Математика и информатика, СУ „Св. Климент Охридски“ - 1496 лв.
- Комуникационна и компютърна техника, ТУ - София - 1483 лв.

Водещи университети:

За направление информатика и компютърни науки

Класиране	Висше училище	Град	Образователна степен	Резултат
1	Софийски университет „Св. Климент Охридски“	София	бакалавър, магистър	73
2	Нов български университет	София	бакалавър, магистър, доктор	63
3	Американски университет в България	Благоевград	бакалавър	62

За направление комуникационна и компютърна техника

Класиране	Висше училище	Град	Образователна степен	Резултат
1	Технически университет	Сливен, Пловдив, София	професионален бакалавър, бакалавър, магистър, доктор	70
2	Нов български университет	София	бакалавър, магистър, доктор	59
2	Технически университет	Варна	бакалавър, магистър, доктор	59

Военно дело

За служещите в армията, парите не би следвало да са най-важното нещо. Да защитаваш родината си е въпрос на граждански дълг и чест.

Но трябва да кажем, че държавата е дала достатъчно финансови стимули за желаещите да продължат кариерното си развитие в йерархията на Българската армия и Министерството на отбраната. Заплатите са доста над средното за страната, а служителите се ползват с особен обществен престиж.

Средни заплати по университети:

- Военно дело, Военна академия „Г. С. Раковски“ - 1715 лв.
- Електротехника и инженерни науки, НВУ „Васил Левски“ - 1313 лв.
- Военно дело, ВВМУ „Никола Йонков Вапцаров“ - 1237 лв.
- Военно дело, НВУ „Васил Левски“ - 1161 лв.

Водещи университети:

Класиране	Висше училище	Град	Образователна степен	Резултат
1	Висше военноморско училище „Никола Йонков Вапцаров“	Варна	бакалавър, доктор	67
2	Национален военен университет „Васил Левски“	Велико Търново, Долна Митрополия, Шумен	бакалавър, доктор	63
-	Военна академия „Георги Стойков Раковски“	София	магистър	няма данни за 2015

Администрация и управление

Направлението „Администрация и управление“ включва доста различни специалности – мениджмънт, управление на проекти, бизнес администрация, предприемачество и т.н. Разбира се, не можем да пропуснем и вездесъщите МВА програми. Най-добре се справят възпитаниците на Американския университет в България и – забележете – Медицинския университет във Варна. Разбира се, там става дума за мениджмънт в здравната системата.

Средни заплати по университети:

- Администрация и управление, Американски университет в България - 1572 лв.
- Администрация и управление, Медицински университет Варна - 1418 лв.
- Администрация и управление, СУ „Св. Климент Охридски“ - 1294 лв.
- Администрация и управление, Нов български университет - 1214 лв.
- Администрация и управление, УНСС - 1191 лв.

Водещи университети:

Класиране	Висше училище	Град	Образователна степен	Резултат
1	Американски университет в България	София, Благоевград	бакалавър, магистър	66
2	Софийски университет „Св. Климент Охридски“	София	бакалавър, магистър	62
3	Университет за национално и световно стопанство	София, Хасково	бакалавър, магистър	60
4	Нов български университет	София	бакалавър, магистър, доктор	56
5	Технически университет	Сливен, София	професионален бакалавър, бакалавър, магистър, доктор	55
6	Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“	Велико Търново	бакалавър, магистър, доктор	48

Икономика

В последните години често се коментира фактът, че пазарът на труда е преситен с икономисти. Това безспорно е вярно, но статистиките на Националния осигурителен институт показват, че заплащането на кадрите продължава да е добро. Желаящите да се реализират като икономисти трябва да се подготвят за здрава борба за работно място, но резултатът си заслужава.

Средни заплати по университети:

- Икономика, Американски университет в България - 1472 лв.
- Икономика, СУ „Св. Климент Охридски“ - 1459 лв.
- Икономика, УНСС - 1123 лв.
- Икономика, Нов български университет - 1086 лв.

Водещи университети:

Класиране	Висше училище	Град	Образователна степен	Резултат
1	Софийски университет „Св. Климент Охридски“	София	бакалавър, магистър	67
2	Американски университет в България	Благоевград	бакалавър	66
3	Университет за национално и световно стопанство	София, Хасково	бакалавър, магистър	61
4	Нов български университет	София	бакалавър, магистър, доктор	55
5	Висше транспортно училище „Тодор Каблешков“	София	бакалавър, магистър	53
6	Икономически университет	Варна	бакалавър, магистър, доктор	51

Медицина

Няма да ви лъжем: в родното здравеопазване нещата традиционно не са в много добро състояние. Редовно има и напрежение относно неадекватното възнаграждение на персонала. На този фон може би е изненадващо, че според НОИ лекарите все пак получават едни от най-сериозните заплати. Интересно е и, че възпитаниците на медицинските университети в провинцията взимат малко повече пари от колегите си в София.

Средни заплати по университети:

- Медицина, Медицински университет - Варна - 1167 лв.
- Медицина, Медицински университет - Плевен - 1138 лв.
- Медицина, Медицински университет - Пловдив - 1132
- Медицина, Медицински университет - София - 1100

Водещи университети:

Класиране	Висше училище	Град	Образователна степен	Резултат
1	Медицински университет	София	бакалавър, магистър, доктор	75
2	Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“	Варна	магистър, доктор	74
3	Медицински университет	Пловдив	магистър	73
4	Медицински университет	Плевен	магистър, доктор	71

<ИНФОРМАТИКА>

IFTRUE: ['УСПЕШНА РЕАЛИЗАЦИЯ']

материал на Йордан Карапенчев

Простите слабите програмисти способност на автотра, ако случайно намерите грешка в заглавието на този материал. Езиците за програмиране и без друго не поддържат кирилица... Твърдението обаче си остава вярно. Българската асоциация за информационни технологии (БАИТ) тази година изчисли, че има поне 10 000 незаети места за програмисти и ИТ специалисти в България. Този феномен не се ограничава само с нашата страна. В световен мащаб недостигът на подобни кадри е близо 4 000 000 души.

Освен добрите перспективи за реализация, финансовите облаги също не са за пренебрегване. В България програмистите почти винаги получават заплата в четирицифрени суми. Възможностите на бранша са такива, че много предприемчиви хора започват свои собствени компании. Може би единственият недостатък е, че работата е свързана с доста продължително стоеие пред монитор, което си е изтощително.

В КИНОТО БИТУВА ОБРАЗА НА ПЪЛНО И ЛЕКО ЗАДРЪСТЕНО МОМЧЕ, ЗАДЪЛЖИТЕЛНО С ДЕБЕЛИ ОЧИЛА, КОЕТО СЪЩЕВРЕМЕННО Е ИЗКЛЮЧИТЕЛЕН ХАКЕР

Е, действителността не е точно такава. Уверяваме ви, специалистите по информатика са си хора като всички нас.

Какви качества са необходими

Очевидно е, но не може да не го кажем. Човек трябва да има слабост към компютрите и високите технологии, за да изучава тази специалност. Това предполага любопитство и желание за постоянно

научаване на нови неща. А въпросните „нови неща“ се появяват непрекъснато в този сектор. Това ни води към следващото необходимо качество – адаптивност. Един програмист никога не може да приеме, че е „научил“ нещо окончателно и няма нужда да се променя.

Информатиката и математиката са доста различни науки, но фактът, че често са разположени в едни факултети не е случаен. Бърза справка с програмите на няколко висши училища в различни страни показва, че математиката е задължителен предмет, а често е и изискване за прием. Това означава, че желаещите да изучават тази специалност трябва да са на „ти“ с цифрите.

Какви предмети се изучават

Стреснахме ли ви с математиката? За успокоение, ето какви са математическите дисциплини, които се изучават: линейна алгебра; аналитична геометрия; диференциално и интегрално смятане; дискретна математика; теория на вероятностите и математическа статистика; геометрия.

Разбира се, обучението не се изчерпва с това. Предметите, пряко свързани с програмирането, са: увод в програмирането; обектно-ориентирано програмиране; компютърни архитектури; логическо програмиране; компютърна топология; изкуствен интелект; компютърна графика; структури от данни и програмиране и др.

По принцип българските висши училища застъпват по-силно математическата част в сравнение с колегите си от колегите у нас или западноевропейските университети. Причината за това вероятно се корени в сериозните традиции, които имаме в тази наука. Много висши училища предлагат и чуждоезиково обучение като част от учебните планове.

Обучение в България

Наслушали сме се на закланания за „важността на връзката образование-бизнес“ или „стимулиране на ключови специалности“. Истината е, че през годините системно не е правено достатъчно, за да се популяризира специалност „Информатика“, макар да е изключително необходима за икономиката.

Израз на това е объркващата Рейтингова система на висшите училища у нас. Ако погледнем към направление „Информатика и компютърни науки“, веднага забелязваме липсата на техническите университети, макар те да не отстъпват по нищо от другите. За да направим справка и с тях, трябва да прегледаме и класацията по направление „Комуникационна и компютърна техника“... което не е точно информатика, но нейсе. Но стига с административните неуредици! Може би ще се изненадате, но...

БЪЛГАРИЯ Е ДОСТА ДОБЪР ИЗБОР ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА БЪДЕЩИ ПРОГРАМИСТИ. ИМА МНОГО МЛАДИ И МОТИВИРАНИ ПРЕПОДАВАТЕЛИ, ДИНАМИЧЕН ПАЗАР НА ТРУДА И НИСКИ ТАКСИ ЗА ОБУЧЕНИЕ

С други думи – инвестицията във висше образование у нас се възвръща много бързо. Глобализацията позволява на завършилите да работят за клиенти от всяка точка на света и да получават „чуждестранни заплати“, които да харчат на по-ниските цени в България. Най-престижното висше училище в сектора е Техническият университет в София, но не може да пропуснем и програмите на СУ „Св. Климент Охридски“; Нов български университет; Техническият университет във Варна или Университета по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ).

Водещи университети в България

Направление „Информатика и компютърни науки“

Класиране	Висше училище	Град	Образователна степен	Резултат
1	Софийски университет „Св. Климент Охридски“	София	бакалавър, магистър	73
2	Нов български университет	София	бакалавър, магистър, доктор	63
3	Американски университет в България	Благоевград	бакалавър	62
4	Пловдивски университет „Паусий Хилендарски“	Пловдив	бакалавър, магистър, доктор	57
5	Университет по библиотекознание и информационни технологии	София	бакалавър, магистър, доктор	54

Източник: <http://rsvu.mon.bg/>

Направление „Комуникационна и компютърна техника“

Класиране	Висше училище	Град	Образователна степен	Резултат
1	Технически университет	Сливен, Пловдив, София	професионален бакалавър, бакалавър, магистър, доктор	70
2	Нов български университет	София	бакалавър, магистър, доктор	59
2	Технически университет	Варна	бакалавър, магистър, доктор	59
3	Висше транспортно училище „Тодор Каблешков“	София	бакалавър, магистър, доктор	58
4	Национален военен университет „Васил Левски“	Велико Търново, Шумен	бакалавър, магистър, доктор	54
5	Русенски университет „Ангел Кънчев“	Русе	бакалавър, магистър	52

Източник: <http://rsvu.mon.bg/>

Алтернативни образователни институции

Недостатъците на образователната система и голямото търсене от страна на работодателите отварят вратите за алтернативни образователни институции. Такива са например колежите, които предлагат степен професионален бакалавър.

През последните години видяхме и изключително успешното развитие на Академията на Телерик и Софтуерен Университет (можете да намерите интервю с неговия основател в този брой).

Това категорично показва, че неформалното образование има място в развитието на тази специалност. Най-малкото заради добрите връзки с бизнеса, които предлага. Има различни възможности и за продължаване на обучението и получаване на бакалавърска диплома, в случай, че студентът пожелае това.

Обучение в чужбина

Ако искате да изучавате информатика в някой от водещите чуждестранни университети, то ще трябва да залягате здраво над английския език. Причината е, че...

САЩ И ВЕЛИКОБРИТАНИЯ СА БЕЗСПОРНИТЕ ЛИДЕРИ СПОРЕД ПРЕСТИЖНАТА МЕЖДУНАРОДНА КЛАСАЦИЯ QS WORLD UNIVERSITY RANKINGS ЗА 2015 ГОДИНА

Ако трябва да сме по-точни, на първите две места са американските Масачузетски институт по технологии (MIT) и Станфорд. Близо до тях е университетът Оксфорд във Великобритания. Другото голямо именоване Острова - Кеймбридж - се класира на 7-ма позиция в световен мащаб. Извън тези две дестинации правят впечатление и ЕТН Цюрих, в Швейцария; както и Университетът на Хонг Конг в едноименния автономен китайски град. Но последния също е носител, по-скоро на британската образователна традиция, отколкото на галекоизточната.

Извадихме информация и за най-добрите университети в някои от най-популярните дестинации за обучение, сред българските кандидати-студенти. А именно - Германия, Франция и Холандия. Изненадващо, но Техническият университет в Мюнхен (TUM) е единственото висше училище от тези страни, което попада в световните топ 50, заемайки 32-ра позиция. Като цяло може да се каже, че немските и холандските висши училища имат предимство пред френските. В датската столица Копенхаген има много силен специализиран университет по информационни технологии, а в Австрия - добри технически университети, за които сме писали материал в броя от месец февруари 2015 на списанието.

Обучение в чужбина, извън някой от гореизброените варианти, би звучало екзотично. Но не се отказвайте, ако имате конкретни идеи. Последната инстанция сте си вие, заедно с

Вашите възможности (включително финансови) и амбиции.

Водещи университети по страни Великобритания

- University of Oxford
- University of Cambridge
- The University of Edinburgh
- Imperial College London
- UCL (University College London)

Германия

- Technische Universität München
- Humboldt-Universität zu Berlin
- KIT, Karlsruhe Institute of Technology
- Ludwig-Maximilians-Universität München
- RWTH Aachen University

Холандия

- Delft University of Technology
- University of Amsterdam
- Eindhoven University of Technology
- Utrecht University
- Vrije Universiteit Amsterdam

Франция

- Ecole normale supérieure, Paris
- Ecole Polytechnique
- Université Pierre et Marie Curie (UPMC)
- TELECOM ParisTech
- Université Paris Dauphine

САЩ

- Massachusetts Institute of Technology (MIT)
- Stanford University
- Carnegie Mellon University
- Harvard University
- University of California, Berkeley (UCB)

Възможности за реализация

Статистиката на образователното министерство показва, че 42 на сто от завършилите информатика у нас се реализират като „Специалисти по информационни и комуникационни технологии“. Процентът вероятно е подвеждащ, защото тази професия не изчерпва възможностите за реализация „по специалността“, които се разкриват през завършилите. Трябва да подчертаем и, че се наблюдават много големи различия между различните университети. Отново според МОН, възпитаниците на СУ и ТУ-София имат значително по-добри перспективи от колегите си.

Други популярни професии сред завършилите са: администратори на бази от данни и мрежи; експерти по планиране на информационни технологии; експерти по информационно осигуряване и информационна сигурност; администратори на приложения и информационни системи; мениджъри на информационни системи. За завършилите в чужбина реализацията на българския пазар изглежда почти сигурна. Основният въпрос, който остава, е дали да продължат кариерното си развитие в страната, където са учили или да се върнат в България. Едва ли можем да дадем еднозначен отговор - и двата варианта имат своите позитиви и негативи.

Светлин Наков, основател на СофтУни:
**„НАЙ-ВАЖНОТО Е ХОРАТА ДА
 СЕ НАУЧАТ ДА УЧАТ“**

интервю на Йордан Карепенчев

Светлин Наков се занимава от малко повече от 20 години с програмиране, софтуерни технологии и разработка на софтуер, а от скоро и с предприемачество. Но истинското му вдъхновение е обучението на програмисти и софтуерни инженери, с цел да станат добри в професията и да им се даде път в живота. Той прави това през последните години в различни софтуерни академии и частни образователни центрове. Има опит и във формалното образование – преподавал е 5-6 години във Факултета по математика и информатика на Софийския университет. Бил е и хоноруван преподавател в Нов български университет и Техническият университет в София. За себе си казва, че е революционер в обучението за софтуерната индустрия. Неговата работа е в основата на тенденцията ИТ компаниите да започнат сами да обучават кадрите си.

Кога започнахте да се занимавате с програмиране? Какво ви мотивира?

Винаги съм имал нюх към технологиите. Може да се каже, че съм инженер по душа. Тоест правяч – човек, който не се страхува да хваща нещата. Още от малък съм си играел с батерийки, лампички и подобни неща. След това открих компютрите и залепнах за тях. Усещам го като призвание. Технологиите – и то не само компютърните – ме влекат.

Как дойде идеята за създаване на софтуерен университет? Коя точно е нишата, която останалите университети не успяха да запълнят, според вас?

Бих казал, че идеята дойде еволюционно. Занимавам се от почти 15 години с обучение на програмисти. Мотивира ме това, че има огромно търсене. Всеки ден ми се обаждат с молба да намеря някой, който да може да програмира добре, а такива хора

няма достатъчно. И стигнах до извода, че трябва да ги обучаваме. Още първия ден в Софийския университет, видях че не се преподава както то се търси. Пишат се математически формули с тебешир на гърската.

Има разминавания между изискванията на работодателите и университетите. И тук не говоря само за чисто технологичното обучение. Другият проблем е в личен план.

НИКОЙ НЕ ТИ КАЗВА КАК ДА СЕ СПРАВЯШ В ЖИВОТА. НАПРИМЕР – КАК ДА ОБЩУВАШ, КАК СЕ ПРАВИ БИЗНЕС ИЛИ КАК ДА СИ НАМЕРИШ РАБОТА

Това са така наречените „social skills“. Тези неща са изтървани и точно към тази ниша съм се насочил.

ОКОЛО 10 ПРОЦЕНТА ОТ СТУДЕНТИТЕ НИ УЧАТ БЕЗПЛАТНО, НА СТИПЕНДИЯ ОТ НАС ИЛИ ОТ ФИРМИ В СЕКТОРА

Дисбалансът между търсене и предлагане на пазара на труда за програмисти и софтуерни инженери е огромен. Това явление не е ограничено до България. Според някои, недостигът в световен мащаб бил 4 милиона. Дали тези цифри са занижени или завишени, не мога да преценя, но със сигурност се търсят повече хора, отколкото сме способни да произведем. И причината не е, че имаме „лошо“ образование, а защото хората, които имат нях и интерес да се занимават с това, са по-малко от нужните.

Какво беше най-голямото предизвикателство, свързано със създаването на университета?

Стартът беше най-труден, защото все още нямаше екип. Мисля, че това беше най-голямото предизвикателство. Аз съм работил почти денонощно – и събота, и неделя – в продължение на една година, докато докажем, че идеята работи и си струва да наливаме пари. Между другото, ние тръгнахме без инвеститор.

Двама съдружника извадихме пари от гъоба си, започнахме да купуваме зали, да правим учебния център, да разработваме материали, да плащаме заплати, да правим маркетинг и т.н. Всичко това започна през ноември 2013 година, а първият ни прием беше през март следващата година. Едва през лятото на 2014 г. успяхме да отчетем първите си приходи.

Всичко останало е предизвикателство, но на мен лично не ми е трудно, защото съм го правил десетки години наред. Големият момент е да си обучиш хора. Следващата стъпка, след като екипът се разраства, беше да структурираме среден мениджмънт, за да не минава всичко през мен. Тези неща са нормални, както с всеки един старт-ъп.

Кое е най-специфичното за обучението в софтуерен университет и какви дипломи получават накрая завършващите?

В Софтуерния университет в момента учат към 1500 студента (това са хора, които са си взели приемния изпит) и още няколко хиляди, които се готвят за него. Вторите се обучават в продължение на два месеца безплатно в т. нар. подготвителен курс.

Там ги запознаваме с програмирането. Идеята е да опитат нашата образователна система и да преценят дали нашият практически подход с много задачи им приляга. След края на първите два месеца имаме приеман изпит. Кой-

то го вземе, има правото да стане наш студент. Ние не приемаме всеки, който просто има пари, а изискваме поне едно минимално ниво.

Иначе таксите ни са по-ниски от традиционните частни университети и малко по-високи от традиционните държавни университети. Имаме три семестъра от по шест месеца, във всеки от които има по пет курса. Имаме занятия три пъти седмично по 4 часа, но, естествено, човек трябва да отделя поне още 2 пъти по толкова за работа въкъщи. Ние покриваме огромна част от технологиите и знанията, които са нужни на един програмист.

Какви са възможностите за продължаване на обучението до степен професионален бакалавър или бакалавър в друго висше училище?

Оказа се, че само около 10 процента от нашите студенти искат бакалавърска диплома. Ние очаквахме, че броят ще бъде по-близо до 90 на сто. Причината е, че са им необходими още година-две, за да учат допълнителни неща, които не винаги ги влекат. Например – няма как да се мине без задължителни математика, физика, технически дисциплини, електроника и т.н. Всеки университет, с който работим си има специфика.

Ние сме ООД, но имаме договори с три висши училища – Варненски свободен университет, Бургаски свободен университет и Колежа по мениджмънт, търговия и маркетинг в София, които предлагат бакалавърски програми. Те приравняват нашите изпити към техни, а различията в учебните програми се гоучават при тях. Накрая се пише дипломна работа. За да се случи всичко това, те трябва да се явят отново на изпит, но той е върху материал, който те вече знаят и не е трудно. Но това не е задължителен елемент от образованието.

Кое е най-важното, което бихте искали вашите възпитаници да научат по време на обучението?

Най-важното е да се научат да учат. Ние им казваме, че те не учат конкретно: „Еди-кой-си код се пише еди-как-си на даден език за програмиране.“ Не! Ние им развиваме начина на мислене като софтуерни инженери. Тук те научават 5 езика за програмиране. Шестият вече идва от самосебе си. Да не говорим за „новия език“, който ще дойде след години и все още не знаем за него.

Този резултат се постига с решаване на много задачи, с дискусии, с реални проекти. Това е и

причината винаги в домашните им да даваме материал, който не е изучаван. Така се научават да търсят информацията ефективно.

Всичко останало са специфични технологични знания, които днес са такива, но след 10 години не мога да обещавам, че ще изглеждат по този начин. Но съм сигурен, че и тогава

МИСЛЕЩИТЕ ХОРА И ТЕЗИ, СПОСОБНИ ДА УЧАТ, ЩЕ БЪДАТ ЦЕНЕНИ И ЛЕСНО ЩЕ СИ НАМИРАТ РАБОТА

дори и да няма компютри във вида, в който ги познаваме в момента. Аз очаквам големи промени и особено важно е да бъдем адаптивни.

Какви са възможностите за кариерна реализация на завършилите софтуерен университет?

Ние сме и нещо като HR агенция (сmee се). Имаме вътрешен кариерен център и договори с около 80 фирми, които търсят кандидати. Имаме и договор с няколко немски фирми и вече сме изпратили пробно няколко човека в Германия. Аз не искам да изнасям хора, но това е още един шанс за човек да се реализира и да бъде щастлив.

Иначе, фирмите и кариерните позиции са повече отколкото ние може да произведем. Това в идните 20 години не очаквам да се промени. Нуждите нарастват и изглежда, че ще нарастват все повече, а хората, които имат заложби за тази професия, не са толкова много.

За финал, какво бихте казали на младите хора, които тепърва смятат да кандидатстват в специалност, свързана с IT или програмиране?

Според мен, след бакалавър да започнеш тепърва да учиш програмиране е късно. Не е невъзможно, но е късно. Един млад човек би трябвало или осми клас да се занимава или, ако е по-несериозен (сmee се), да започне като студент. Защо трябва да чакате? Ако ви е тръпка и имате желание, може да се запишете при нас. Всеки месец имаме прием. Дванадесет пъти по-често от всеки университет. Човек може да дойде безплатно и да пробва дали това е за него. На година през нашата система преминават между 10 и 15 000 души. Ние ги подготвяме безплатно за приемния изпит и впоследствие много от тях стават наши студенти.

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ ОБРАТНО У ДОМА

Ако си учил или работил поне 6 месеца в чужбина, започвай на най-големия карьерен форум за българи с опит в чужбина - „Кариера в България. Защо не?“. Над 1200 млади българи от чужбина и 60+ топ работодатели се очаква да вземат участие в осмото издание на „Кариера в България. Защо не?“. Форумът, организиран от сдружение „Тук-Там“ и фондация „Идентичност за България“, ще се проведе на 10-ти септември в Интер Експо Център София.

Целта на събитието е да срещне българи с опит и образование в чужбина с водещи компании у нас и да ги информира за възможностите за работа в страната. Традиционно форумът включва карьерно изложение с работодатели, разнообразна програма с лекции, дискусии, презентации на компании, карьерни консултации, нетуъркинг и др.

Миналата година над 82% от компаниите са намерили кандидати, които биха назначили на работа.

Интересът към събитието от българските и чуждестранните фирми у нас е голям. Към момента над 40 изложители са се регистрирали за участие, като броят им се увеличава постоянно. На изложението ще присъстват водещи имена в бизнеса като HP, Telus, AIG и други фирми, както от частния сектор, така и неправителствени организации и медии. Освен в изложението, в семинарната програма също ще има възможност да се чуят топ експерти и мениджъри от различни индустрии и професии.

Българите, посетили форума през 2014 г., са придобили опит в 47 страни, като най-много от тях са от Великобритания, следват българите от Германия, САЩ и Холандия. Сред по-далечните страни спадат Южна Африка, Бахрейн, Китай, Малта, Индия и Япония. Много от тях използват форума и за среща с други българи, придобили опит в чужбина и обмяна на идеи, опит и знания.

През изминалите години над 7000 българи са посетили форума „Кариера в България. Защо не?“. Всеки, който има желание да участва на новото издание през септември, може да го направи след предварителна регистрация на сайта на форума: www.karieravbulgaria.com/registraciya.

Дори да не успеете да присъствате на форума, ако се регистрирате автобиографията ви може да достигне до работодатели, както и да гледате семинарната програма онлайн.

Валентина Николова е една от успешните истории на форум „Кариера в България. Защо не?“. Завършила е бизнес информатика в УНСС, а след това и MBA в Cotrugli Business School. През юли 2014 г. се връща в България след 1 година и половина в Токио, където работи в онлайн борса за криптовалути. На форума среща настоящия си работодател Codix, където към момента работи като бизнес анализатор.

СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ

ОТДАДЕНОСТ, ОТГОВОРНОСТ И МОТИВАЦИЯ

материал на Йорган Карапенчев

Социалните дейности са специалност, която подготвя кадри за работа в много чувствителни (и традиционно проблемни за България) сектори. Говорим за неща като интеграцията на малцинствата; защита и консултиране на жертвите на домашно насилие; определяне на нуждите за социално подпомагане; помагане на хора, пострадали от кризи, войни или природни бедствия и т.н. По време на изложенията за образование и в университетските брошури рядко се говори за тези неща. Това е специалност, която не може да се нарече „модерна“, като икономика, психология или PR. Защо тогава пишем за нея ли? Защото е важно! В България има нужда от добре образовани и високо мотивирани кадри, които да разсекат възела в скръщаваната ни социална система.

Какви качества са необходими

„Социален работник“ всъщност е разтегливо понятие. Така се наричат служителите в различни институции, но общото между всички е, че работят с хора. Независимо дали става дума за деца в риск, сираци, хора с умствени изоставания или заболявания. Точно заради това те трябва да бъдат добри психолози. И под това нямаме предвид „образование по психология“, а да притежават тази вътрешна нагласа, която да им позволява да влизат в положението на другите хора. Понякога те са първите, които подават сигнали към полицията в случаи на домашно насилие или проблеми на работното място. Работата по

конкретни казуси никога не е бърза. Служителите понякога трябва да проследяват развитието на даден проблем с години и практически се превръщат в част от живота на хората, на които помагат. В заглавието на този материал всъщност сме издали и трите най-важни неща, които трябва да притежавате, за да се занимавате със социални дейности:

Отдаденост - Това не е просто поредната работа, която ще вършите заради парите, докато не си намерите нещо друго. За да бъдеш социален работник, трябва да получаваш удовлетворение от труда си и от факта, че помагаш на други човешки същества чрез него.

Отговорност - Социалният работник трябва да живее със съзнанието, че хората, с които си има работа, са в по-слаба позиция. Не би било пресилено да се каже, че някои хора зависят от тяхната работа за оцеляването си. Тук няма място за назидателно отношение към другите или високомерност. Не всеки човек би поел подобна отговорност на плещите си.

Мотивация - Ако станете част от системата за социални дейности, със сигурност ще се сблъскате и с казуси, които няма да имат добра развръзка, независимо от положените усилия. Животът обаче продължава и един социален работник не може да си позволи разочарованията да го демотивират за постоянно. Лошото трябва да се забравя и новите предизвикателства да се посрещат със същия хъс.

Какви предмети се изучават

Редовните ни читатели вече знаят, че предметите, които се изучават в дадени специалности, често могат да бъдат разделени в две групи: по-общи, които - макар да са свързани с профила на студентите - са по-скоро подготвителни и теоретични; специализирани, които подготвят младите хора за конкретни ситуации, които могат да случат в работната среда. Сред по-общите предмети най-често са: социология; анатомия на човека; физиология на човека; вътрешни болести със социален аспект; основи на правото; трудово и осигурително право; семейно и наследствено право; обща теория на счетоводната отчетност; обща педагогика; специална педагогика; социална педагогика; демография и социална статистика; социална психология.

След като се справят с тях, студентите трябва да изучават и предмети като: организация и

управление на неправителствените организации; социално-икономическа рехабилитация; социални програми за бедността и маргиналните групи; организация и управление на социалните услуги; социална политика; социално осигуряване и застрахователно дело; здравно осигурителни системи и т.н. Трябва да кажем, че има известни разлики в учебните планове на висшите училища. Медицинските университети често вкарват и повече медицински предмети. Другаде могат да поставят акцент на социалното предприемачество и възможностите за реализация в неправителствения сектор.

Разлики в образователните степени

Професионален бакалавър: Така нареченото „полувисше“ отнема от 2 до 3 години в България и (обикновено) 2 години в чужбина. В англоезичния свят това е функцията на колежа, а в Германия се нарича професионално образование. Краткият срок на обучение предполага повече практическа насоченост, но и реализация на по-ниско ниво в йерархията на социалните служби.

Бакалавър: В България обучението за бакалавърска степен отнема 4 години (общо 8 академични семестъра). В страни като Великобритания (без Шотландия), Германия, Холандия, САЩ и др. продължителността ѝ е с една година по-малко. Тези програми предлагат най-широка комбинация от теоретични и практически знания. Студентите често имат и задължителни летни практики.

Магистър: Нека да го кажем така: ако от професионалните бакалаври и бакалаврите се очаква да се справят със симптомите на проблема, то от магистрите се очаква да лекуват заболяването. Завършилите магистратура по социални дейности, социална педагогика или социално предприемачество се подготвят за ръководни длъжности в администрацията и НПО сектора.

Обучение в България

Според справка в Рейтинговата система на висшите училища на МОН, цели 14 родни университета предлагат обучение в направление „Социални дейности“.

Това поставя специалността сред най-разпространените у нас. Най-доброто място за обучение е СУ „Св. Климент Охридски“, далеч пред основните си конкуренти от ПУ „Паисий Хилендарски“ и (може би изненадващо) Технически университет – Варна, които си разделят второто място с равен резултат в класацията.

Това показва, че конкуренцията между тях е много сериозна, а качеството – почти идентично. Таблицата на водещите университети не включва всички висши училища. Причината затова е, че Бургаският свободен университет, ВСУ „Черноризец Храбър“, Медицинските университети във Варна и Плевен, РУ „Ангел Кънчев“ и Нов български университет не са били оценени от МОН тази година, заради липса на достатъчно данни.

Водещи университети в България

Позиция	Висше училище	Град	Образователна степен	Резултат
1	Софийски университет „Св. Климент Охридски“	София	бакалавър, магистър	59
2	Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“	Пловдив	бакалавър, магистър	48
2	Технически университет - Варна	Варна	бакалавър, магистър	48
3	Югозападен университет „Неофит Рилски“ - Благоевград	Благоевград	бакалавър, магистър	47
4	Тракийски университет	Стара Загора	бакалавър, магистър	46
5	Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“	Шумен	бакалавър, магистър	45
6	Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“	Велико Търново	бакалавър, магистър	44
7	Технически университет - Габрово	Габрово	бакалавър, магистър	42

Обучение в чужбина

В развитите страни в практически всички големи хуманитарни университети се преподава и специалност „Социални дейности“. Логично е държавите с добре работещи системи за социално подпомагане да разполагат и с добра образователна система в това направление.

В Европа това са Скандинавските страни (особено Швеция и Дания) и Великобритания. Отвъд океана, и САЩ, и Канада имат добри показатели в това отношение. За съжаление няма как да потвърдим това с цифри,

тъй като за тази специалност няма глобална класация на качеството на преподаване във висшите училища. За сметка на това успяхме да открием интересни статистики за преподаването в три ключови образователни дестинации – Великобритания, САЩ и Германия.

Всяка от трите класации е използвала различна методология и е трудно да направим съпоставка помежду им. Но дори и така, те могат да послужат като ориентир във вашето собствено проучване.

Разбира се, не е нужно да се ограничавате до тези страни. Вече споменахме предимствата на Скандинавието. Можете да проверите възможностите за обучение в университетите на Копенхаген в Дания, или пък на Стокхолм и Малмьо в Швеция. В Холандия има силни програми по социални дейности в Амстердам, Лайден или Утрехт, а във Франция – Париж, Лион или Марсилия.

Водещи университети в чужбина

САЩ

Позиция	Висше училище	Град	Резултат
1	University of Michigan	Ан Арбор, Мичиган	4.4
2	Washington University in St. Louis	Сейнт Луис, Мисури	4.4
3	University of Chicago	Чикаго, Илиноис	4.2
4	University of Washington	Сиатъл, Вашингтон (щам)	4.2
5	Columbia University	Ню Йорк, Ню Йорк (щам)	4.1

Източник: grad-schools.usnews.rankingsandreviews.com

Великобритания

Позиция	Висше училище	Удовлетворение на студентите	Възможности за реализация	Резултат
1	Lancaster	4,14	86	100
2	Birmingham	4,21	86	98,9
3	Glasgow	4,33	88	98,2
4	Stirling	4,04	90	98,1
5	Bath	4,18	78	97,8

Източник: www.thecompleteuniversityguide.co.uk

Германия

Провинция	Висше училище	Провинция	Резултат
1	Goethe-Universität	Хесен	24,7
2	Universität Köln	Северен Рейн-Вестфалия	23,5
3	LMU München	Бавария	21,5
4	Universität Mannheim	Баден-Вюртемберг	18,6
5	Universität Bonn	Северен Рейн-Вестфалия	17,7

Източник: www.karrierebibel.de

Възможности за реализация

Най-разпространеният път за кариерна реализация на завършилите Социални дейности обикновено води към работа в публичния (т.е. държавния сектор). Към по-голямата част от общините съществуват Дирекции „Социално подпомагане“, в допълнение към основната Агенция за социално подпомагане. Социалните работници могат да работят и в училищата като педагогически съветници. За тази позиция те се конкурират със завършилите Социална или Специална педагогика. В частния сектор може да се търси реализация в множеството фондации и НПО-та, които се занимават със социалната проблематика. Възможно е завършилите да опитат да се захванат и със социално предприемачество, но, за съжаление, у нас липсва добра информация относно тази опция.

СОЦИАЛНИ ПОЛИТИКИ ВЪВ ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

материал на Юлия Кошаревска

Ако устройството на обществото, неговите структури и анализът на политики Ви се струват вълнуващи, ако искате да промените света около Вас, помагайки на хора в нужда, то вероятно вече сте се замисляли да учите социални политики. Ако пък искате да придобиете международен опит, то вероятно курс в страната, чието общество се гради на принципа, че здравеопазването трябва да е безплатно в момента на получаване (за целта всички си плащат здравните осигуровки), е едно от най-добрите решения.

Предметите, които ще изучавате, са различни за различните университети, но ще включват елементи на социология, икономика, политология и международни отношения. Още през първата година от курса ще разберете защо обществото е създало различни институции, с които да се погрижи за нуждите на населението.

Дипломата по социални политики открива пред Вас много възможности за професионално разви-

тие: социален работник, изследовател на социални процеси, специалист по човешки ресурси и полицейски служител са само част от най-честите професии, в които се реализират абсолventите. Третият сектор - неправителствените организации, също предлага широко поле за развитие.

През последните години ставаме свидетели на все по-активен трети сектор и в България, така че възможността да завършите социални политики във Великобритания и да се върнете в България, за да случвате промяната, винаги ще съществува. Организации като „Обединени идеи за България“ и „Лечение без граници“ пък предоставят много възможности за работа по различни проекти, подобряващи средата в България, още по време на обучението Ви. Всички извънкласни дейности пък развиват много умения, които ще Ви дадат предимство при търсенето на работа след като завършите.

Най-добрите 15 университета във Великобритания, в които може да изучавате социални политики, според Гардън, са:

Най-добрите 15 университета във Великобритания

Класиране 2016	Висше училище	Оценка на Гардиън	Удовлетворение от програмата	Удовлетворение от преподаването
1	Bristol	100	90	92.3
2	Leeds	96.4	91	92.3
3	Leicester	96	94.9	94.2
4	Kent	95.8	96	88.5
5	Edinburgh	88.5	81.8	78.2
5	Loughborough	88.5	89	92.8
7	Keele	87.4	92.1	90.8
8	Glasgow	86.3	90	95.0
9	York	84.8	82.8	84.2
10	Bath	83.8	77	82.0
11	London School of Economics	83.5	61.6	77.1
12	Swansea	82.7	85.1	86.2
13	Ulster	81.4	96	91.3
14	Cardiff	81.3	84.2	86.9
15	Bedfordshire	78.8	98	92.6

Източник: <http://www.theguardian.com/education>

Който и университет да изберете обаче, включете се активно в студентския живот, но не само в нощния, а и във всички доброволчески инициативи, които университетът организира - често те включват работа с общността в града или с училища, така че ще имате възможност да приложите наученото на практика.

Някои университети, включително и този в Единбург, предлагат курсове, които вместо обичайните три години обхващат четири години, като в края на обучението получавате магистърска степен.

Често специалността социални политики се комбинира с друг предмет като икономика, право, политология, социология или чужд език.

Публични политики е друга интересна програма, набираща популярност, особено сред магистрите. След такъв курс студентите ще могат да анализират политически процеси, да създават работещи управленски програми и да носят промяната в правителствения, неправителствения и бизнес секторите.

Бристолският университет също предлага подобна про-

грама, която често е госта популярна сред чуждестранните студенти. С този курс освен диплома от един от 30-те най-добри университета в света и приятели от целия свят, ще получите и възможността да разберете повече за един от най-цветните градове във Великобритания, известен със своите графити, музика и забележителности.

Завършвайки социални политики днес, пред вас се откриват много повече възможности, отколкото предполагате. А Великобритания е добра стартова точка за международна кариера в сферата.

Благовеста Пугьова е на 28 години. Родена е в Благоевград, но казва, че по-скоро е израснала в Симитли и близките дивли села. Завършила е финанси в УНСС, в София, и данъчно право в London School of Economics and Political Science, в Лондон. Работи като мениджър „Бизнес развитие“ в китайска инвестиционна компания (Bulgaria Development /Holdings/ Limited). Освен това тя е и създател, директор, и доброволец на фондация „Подарете книга“, която съществува от 2010 г. Организацията се занимава с даряване на книги в домовете за сираци, както и общуване, и създаване на личен контакт и приятелство с децата. Благовеста е и автор на стихосбирката „Утре в 10 на луната“ (ИК „Жанет-45“). В момента работи върху втората си поетична книга.

Благовеста Пугьова:

ТОЧНАТА КНИГА МОЖЕ ДА ПРОМЕНИ ЖИВОТА НА ВСЯКО ДЕТЕ

интервю на Бистра Величкова

Как и защо решихте да създадете фондацията „Подарете книга“? Какви са основните ѝ цели и функции?

Като студентка работех в предаването „Отечествен фронт“ и виждах най-страшните случки в домовете за деца. Запознавах се с деца, минали през ада в какви ли не форми и исках някак да им помогна. Така се сприятелих с едно момиче, остнало без родители, на което помагах, но по-скоро бях каката, която тя нямаше, и разбира се ѝ подарих много книги. Така дойде научната идея, че една пълна библиотека, дори само една книга, точната книга, може да промени живота на всяко дете. Изключително научно, нали?! Хубавото на идеи-

те е, че се развиват и напасват към света, стига да не ги оставиш. Разбира се, осъзнах, че само с книги не се променя животът на дете. Трябваша хора, доброволци, други таки и батковци като мен, които да си говорят с тези деца, да им отворят книгите или да им разкажат за техния живот, да им отворят света. Това и правим в момента, подаряваме книги, но по-скоро подаряваме приятели.

Имате кампания за набиране на доброволци за дейността на фондацията. Можете ли да разкажете по-подробно за това? Как може някой да стане доброволец при вас и какво се изисква от него?

Ние сме само знаменцето, което развяваме пред хората, за да влязат в институциите и да общуват с тези деца. Веднъж да достигнат до там, вече е въпрос на свободно общуване – като финансист обичам да използвам сравнението „свободни пазарни отношения“. Дали доброволецът ще се сприятели с едно

дете или с три, дали ще си говорят по телефона, дали ще се виждат често – това зависи от доброволеца и детето. Точно както аз съм общувала със сегдата леля Нужка и съм научила много от нея, от батко ми Иво и от още много хора. Просто тези деца не трябва да стоят затворени в една сграда под режим и да ги пазим от света, по начин, който ги прави непригодни за него след 18 години. Просто трябва да общуват. Лесно се става доброволец, просто трябва да се запишеш на сайта ни www.podaretekniga.org, пътуваме всяка събота и неделя до различни места в страната с бус, организиран от фондацията и се връщаме около 18 ч.

ЕДИНСТВЕНОТО ВАЖНО НЕЩО Е ДА СЕ ЧУВСТВАШ НА МЯСТО, И ДА СИ УБЕДЕН, ЧЕ СЕ БОРИШ ЗА ПРАВИЛНАТА КАУЗА И НА ПРАВИЛНОТО МЯСТО

В началото на юли тази година „Подарете книга“ отпразнува 5 години от своето създаване. Каква равностметка си правите за това време?

Ако целта ни е до всяко дете в институциите да има един приятел, ментор, доброволец, бавно вървим натам. И честно казано предпочитам да няма домове за деца и да няма нужда от нас, но това е химера – домове има навсякъде. И все пак 150 наши доброволци пътуват всеки месец до своите деца и това е огромна стъпка, много деца са променили живота си, върнали са се на училище, справили са се с различни трудности заради тези приятели. И най-хубавото е, че това приятелство ще остане дори утре фондацията да я няма. Това е най-големият успех и се надявам просто доброволците да стават още и още.

ПОЕЗИЯТА СА ДОПЪЛНИТЕЛНИ 4 ЧАСА В ДЕНОНОЩИЕТО, КОИТО СИ НАБАВЯШ, И НИКОЙ ЧАСОВНИК НЕ МОЖЕ ДА ГИ ЗАСЕЧЕ

Тъй като фондацията ви е с благотворителна цел, как се справяте финансово?

След като повече от 4 години работихме без администрация и финансиране за пътуванията, вече имаме грант от Програмата за подкрепа на неправителствените организации в България и имаме вече двама служители, офис и

средства, за да платим транспорта на доброволците до децата. Въпреки това, аз, като основател, държа да работя нещо друго, за да не си изкарвам заплата от моята мечта. Искам „Подарете книга“ да си остане мечтата, за която се боря по германски.

Следвала сте и в България, и във Великобритания. Как бихте коментирала общото и различното в двете образователни системи? И до колко образованието, според вас, има значение при професионалната реализация след това?

С риск да прозвучи грубо, мисля, че няма нищо общо между двете системи, за съжаление. Тук очаквах да знаем много неща за теория, а аз съм човек, който помни идеи, но не и факти. Малко от нещата съм ползвала след това, а нови умения не мисля, че съм придобила. В Лондон беше съвсем различно – учиш доста неща, но на изпита се изисква да дадеш правно становище, подобно на това, което би те питал клиент, ако ти си му адвокат. Може пък просто аз да имам специални образователни нужди и просто нашата система да не е била за мен, но надали проблемът е в мен.

Пишете и поезия. Миналата година издадохте дебютната си стихосбирка „Утре в 10 на луната“. Защо избрахте точно това заглавие?

Едно стихотворение е кратък разказ как двама смело се уговарят да отидат на Луната утре сутринта в 10. В 7.20 ч. бързат към Кейп Канаверал, а по-късно по новините съобщават, че днес никой не е кацал на Луната. А аз съм точно човек, който като си каже, че тръгва утре в 10 към Луната, и тръгвам, не го отлагам.

Какво ви вдъхновява за стиховете ви? Какво ви дава поезията?

Всяка тъга, гняв, шок, радост, страх, борба са вдъхновение и се затлачват някъде, ако не ги подредя някак си с поезията. Ако изчислявам времето си в часове, трудно балансирам между трите ми „аз“ – доброволца, мениджъра, поета, но честно погледнато, ако я няма поезията да вкара в думи и релси хаоса в главата и душата ми, сигурно ще полудея. Поезията са допълнителни 4 часа в денонощието, които си набавяш и никой часовник не може да ги засече.

Какво бихте казала на младите хора, които живеят в България и са изправени пред избора – образование и реализация у нас или в чужбина?

Държавите се доближават една до друга, ценностите толкова се сливат, че не е предателство към никого, каквото и да избереш. Единственото важно нещо е да се чувстваш на място и да си убеден, че се бориш за правилната кауза и на правилното място.

„Маркет тренд“, издател на сп. „Образование и специализация в чужбина“, се включва в доброволческата кампания на фондацията „Подарете книга“.

ЯПОНИЯ

АЗИАТСКИЯТ ГИГАНТ В ОБРАЗОВАНИЕТО

материал на Йордан Караленчев

Образователната система в Япония е играла главна роля в успеха на страната да посрещне предизвикателствата и бързо да усвои западните идеи, наука и технологии през периода Мейдзи (1868-1912). Тя е също и ключов фактор за бързото възстановяване на страната и бързия икономически растеж в първите десетилетия след края на Втората световна война.

Въпреки успехите на образователната система в миналото, за да запази благополучието си през XXI век, Япония непрекъснато инвестира в подобряване на образованието. Японското общество е изправено пред много предизвикателства в резултат на променящите се културни норми, напредъкът в областта на науката и технологиите, икономическата глобализация и сложното демографско състояние на страната.

Университетите в Япония

През 2014 година в Япония е имало над 2,8 милиона студенти, записани в някои от всички 778 висши училища. Образователните ин-

ституции там предлагат 4-годишна програма, водеща до бакалавърска степен. След още 2 години специализация студентите могат да завършат и магистратура. Това нарежда Япония в групата държави с най-продължително обучение.

Има два типа държавни университети: 86 национал-

УНИВЕРСИТЕТИТЕ В ТОКИО И КИТО ТРАДИЦИОННО ЗАЕМАТ НАЙ-ДОБРИ ПОЗИЦИИ В МЕЖДУНАРОДНИТЕ КЛАСАЦИИ

хуманитаристика (16%) и педагогика (5,7%). Качеството на японското образование е международно признато. Единият от японски университети попада в топ 100 на престижната класация QS World University Rankings. Университетите в Токио и Киото традиционно заемат най-добри позиции.

Най-доброто им представяне е от 2005 г., когато се класират съответно на 19-то и 25-то място. В настоящото издание на QS Asia University Rankings 8 от водещите 20 университета се намират в Страната на изгряващото слънце. В топ 100 пък попадат общо 33 висши училища от Япония.

JASSO и JLPT

Желаещите да следват в Страната на изгряващото слънце ще трябва да научат тези 2 съкращения:

- Japan Student Services Organization (JASSO). Организация, която наногобява британската UCAS и немската UNI-Assist. Разликата е, че освен да обработва документи, JASSO организира и общообразователен изпит специално за чуждестранни студенти.
- Japanese Language Proficiency Test (JLPT). Това е най-популярният езиков сертификат за чужденци, изучаващи японски език. Японците са наясно, че езикът им не е твърде популярен извън границите на държавата им. Това вероятно е причината да се намират и програми, където няма да ви го изискват. Но все пак – познанието на езика отваря доста врати.

Условия за прием

За бакалавърски програми

Кандидат-студентите трябва да са завършили успешно средното си образование. Задължително е този етап на обучение да е продължил 12 години, защото, в противен случай, кандидат-студентите трябва да изкарат допълнителен подготвителен курс, организиран от японското министерство на образованието. За щастие, кандидатите от България не са засегнати от това усложнение. Завършилите International Baccalaureate програма също са освободени от подобен курс.

Дотук с изискванията от страна на държавата. Самите университети най-често организират приема си само по документи, но голямото количество частни висши училища и голямата академична автономия, с която разполагат, означава, че в процеса може да има нюанси. Най-често ще трябва да си подготвите мотивационно писмо и препоръки от учители и да попълните стандартен кандидат-студентски формуляр. Изискванията за езикови познания варират според програмата и езика на обучение.

За магистърски програми

Приемът за магистърска степен се извършва по документи. Трябва да представите ба-

ни университети и 95 местни държавни университети, финансирани от провинциалните власти. Всички останали 597 висши училища и колежи са частни. Мнозинството млади хора в страната се обучават в редовна форма. Най-популярните специалности, изучавани от около 38 на сто от всички бакалавърски студенти, са социалните науки. В това число: бизнес, право и счетоводство и контрол. Други популярни образователни направления са инженерните науки (17,3% от студентите),

ПОВЕЧЕТО ОТ ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА В СТРАНАТА НА ИЗГРЯВАЩОТО СЛЪНЦЕ СА ЧАСТНИ

калавърската си диплома (преведена на японски език и легализирана) и да попълните формуляри за кандидатстване във висшето училище. Изискванията за езикови познания също са малко по-завишени. Ще ви трябва ниво 1 или 2 на JLPT, организиран от Асоциацията за международно образование „Япония“ и фондация „Япония“, съвместно с правителството на азиатската страна.

Такси и стипендии

Една година в японски университет може да ви струва милиони йени. Един милион и 400 хиляди е сред най-ниските възможни такси. Но не се плашете – йената е една от тези валути с повече нули. Много местни университети

обявяват максимално си и в долари, за да бъдат по-лесно разбираеми за чужденците.

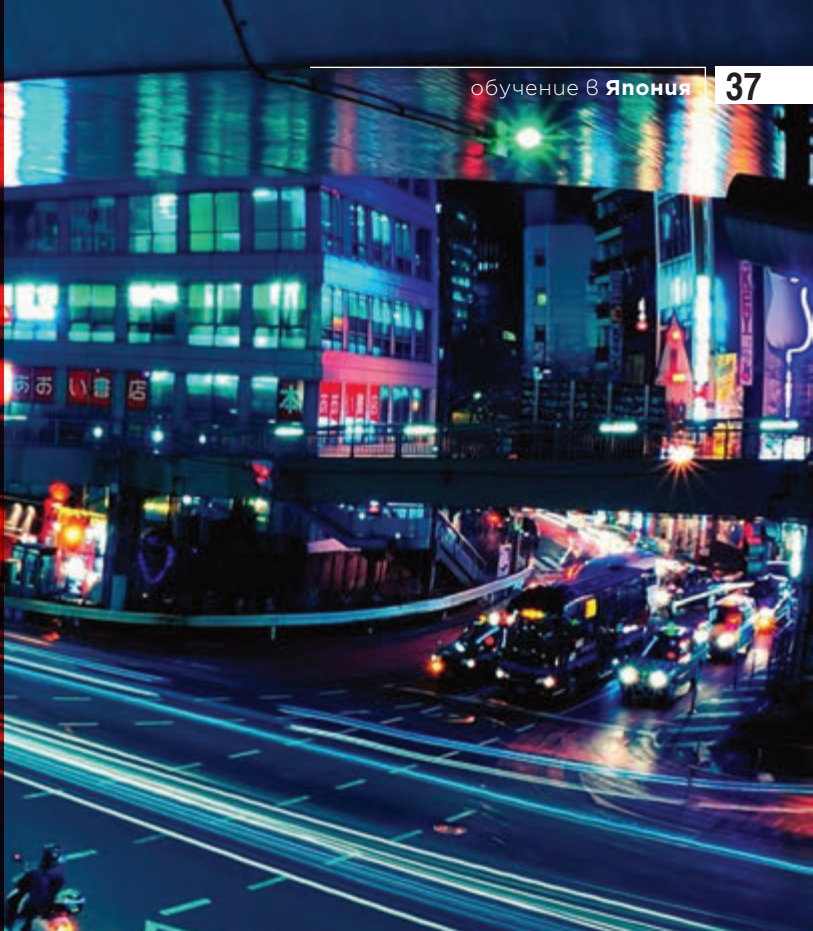
Средната стойност на годишните такси е приблизително 10 000 долара. Разбира се, отделните висши училища могат да определят сами таксите си и е възможно да попаднете и на различни суми. Повечето от висшите училища в Страната на изгряващото слънце са частни, което може да означава само едно – по-високи такси.

Стипендии се предлагат както за отличен успех, така и по социални нужди. Следвайки американската практика, повече субсидии се предлагат под формата на отстъпки от семестриалните такси, а не като пари на ръка.

Разходи и работа

Два са големите разхода, с които се свързва животът в Япония. На първо място това са наемите в претъпканите мегаполиси на страната. Вторият е в пътуването. Не говорим само за самолетните билети от и до България, а и за вътрешните пътувания в страната. Японските студенти нямат навика да работят докато следват, което често ги прави обект на критики и заядливи шеги в обществото.

Говорейки за японското общество, трябва да споменем, че то е много консервативно и затворено. В големите периоди от историята си Япония е била затворена страна, което рефлектира върху манталитета на хората. На чужденците понякога се гледа с

подозрение, но традициите изискват всеки да бъде съден според възможностите му. Ако демонстрирате трудолюбие и усърдност, всеки японски работодател ще ви оцени подобаващо, независимо от произхода ви.

Културата на страната

Официален език в страната е японският, но много от младите хора говорят и английски език. Болшинството от местното население изповядва будизъм или шинтоизъм. Конфуцианството, дзен-будизмът и амидаизмът са също важна част от локалните културни и религиозни нагласи и традиции. Християните се водят за малцинство и са едва два процента (макар по неофициални данни да са почти 10 на сто). Като цяло за Япония са особено характерни толерантността към всички различни култури и религиозният синкретизъм.

Японската култура има многовековни традиции и голямо количество почитатели в западния свят, които са привлечени от възможността да се запознаят с нея лице в лице и да усъвършенстват езика. С други думи – няма да бъдете единствения чужденец в тази екзотична и динамична страна.

Японският език

Много хора, които обмислят обучение в страната на изгряващото слънце се притесняват от сблъсъка с японския език, който определено е екзотичен и доста по-различен от европей-

ските. Неговият произход всъщност е една от големите загадки в лингвистиката. Макар писмената му система да е силно повлияна от китайската, изследователите смятат, че древните японци са дошли от континенталната част на Азия и са говорили на език приличащ повече на съвременните турски или монголски.

В съвременността няма език, който да прилича на японския. Съществителните имена нямат граматически род и число и не се използват никакво членуване. Глаголите пък се спрягат само по време и залог, но не и по лице. Прилагателни имена направо няма – използват се други думи, с които се описват дадени характеристики. За капак на всичко се използва сложна система от учтиви глаголни форми и думи, отразяваща относителното социално положение на говорещия, слушателя и спомнаваните лица.

Но изучаващите езика не трябва да се плашат. Най-малкото защото страхът не помага. С постоянство всичко може да се постигне, а и в България има немало специалисти по източни езици и възможности за обучения.

Полезни сайтове

- www.jlpt.jp
- www.studyjapan.go.jp
- www.jasso.go.jp
- www.g-studyinjapan.jasso.go.jp
- www.japan-guide.com

ШОТЛАНДИЯ

ОБУЧЕНИЕ ПО ПРАВО

материал на Йордан Караленчев

Шотландия и Англия образуват Обединеното кралство Великобритания в началото на 18-ти век, след многовековни кръвопролитни войни. Презумпцията на договора от 1707 година е, че двете страни ще бъдат равностойни в новата държава, но историята показва, че Англия налага културна, езикова и политическа доминация над по-малкия си северен съсед.

Въпреки това шотландците запазват своята идентичност и през годините постепенно възвръщат много от автономията си. Днес те имат собствено правителство и просветно министерство, които водят доста по-различна образователна политика от властите в Лондон. Затова днес ще разгледаме възможностите за обучение по право само във висшите училища на Шотландия.

Висше образование в Шотландия

Правото е престижна специалност и навсякъде се свързва със здраво учене и по-дълъг учебен план. Шотландия не е изключение в това отношение. Бакалавърските програми в страната се отличават от тези в останалата част на Великобритания най-вече по продължителността им – 4 години, вместо 3. Следователно, за да станете магистър юрист и да придобиете правоспособност ще ви трябват 5 години. Това не пречи на много студенти да завършат бакалавърската си програма в едно висше училище и после да усъвършенстват познанията си с магистърска програма в друг университет. Всъщност, практиката дори се стимулира от академичната и професионалната общности.

Избор на университет

Безспорно, като най-престижен университет за обучение по право в Шотландия се очертава St. Andrews, който заема 5-то място в цяла Великобритания, въпреки силната конкуренция от английските висши училища. Никой друг шотландски ВУЗ не попада в общобританския топ 10, но може да отличим столичния Edinburgh University, както и висшето училище в най-големия град Глазгоу – Glasgow University.

Справка с класацията на The Complete University guide показва, че над 70 на сто от възпитаниците на гореизброените университети се реализират успешно. Любопитно е, че най-добре си намират работа възпитаниците на Robert Gordon University (цели 80,2 процента от тях), докато самото висше училище е на 63-та позиция във Великобритания.

Изисквания за прием

Документите, които трябва да подготвите, са на практика идентични с тези, които се изискват в останалата част на Острова.

- UCAS формуляр (UCAS – централизираната електронна система за кандидатстване в университети и колежи ([www.ucas.ac.uk](http://wwwucas.ac.uk))), попълнен онлайн в системата
- Преведена и легализирана академична справка/ диплома за средно образование с оценките към момента на кандидатстване.
- Препоръки (най-често 2 броя)
- Мотивационно писмо
- Сертификат за владеене на английски език - IELTS, TOEFL, CAE или CPE.

Възможности за кариерна реализация

Както студентите по право бързо научават, има 2 основни правни системи: общо (или прецедентно) право и континентално право. Е... шотландците си имат трета система. Т.нар. „шотландско право“ комбинира елементи на английското, континенталното и на традиционното средновековно шотландско право. Това не означава, че завършилите в страната не могат да се реализират другаде, но понякога трябва да приравняват познанията си. Много зависи и от последната година на обучение (с други думи – магистратурата). Студентите често се насочват към специализации като право на ЕС; международно право; английско право и т.н. Камо

изключим тази особеност, възможностите за реализация пред правистите в Шотландия не са много по-различни от тези в другите страни. Адвокати, нотариуси, правни консултанти в частния бизнес и служители в съдебната система са основните възможности.

ОБУЧЕНИЕТО В ШОТЛАНДИЯ Е БЕЗПЛАТНО ЗА СТУДЕНТИ ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, КОЕТО ГО ПРАВИ ПРИВЛЕКАТЕЛНО ЗА КАНДИДАТИ ОТ БЪЛГАРИЯ

Любопитен факт е, че много политици също са завършили право.

Такси и стипендии

Обучението в Шотландия е безплатно за студенти от Европейския съюз, което го прави изключително привлекателно за кандидати от България. Финансирането на семестриалните такси се осъществява от шотландското правителство чрез SAAS (Student Award Agency for Scotland). Формално това е наречено заем, но за разлика от студентските заеми в Англия, този не се връща от

студентите. Подаването на документи за тази помощ става след получена конкретна оферта за прием от шотландски университет.

Стипендиите, които висшите училища отпускат, рядко са под формата на пари в брой, ако въобще се предвиждат такива. Все пак покриването на таксите от държавата не е малко, особено ако направим сравнение с цените в съседна Англия.

Живот в Шотландия

Разходите за живот варират от 800 до 1100 британски лири на месец (заедно с тези за квартира/ общежитие).

- 400-500 за наем. Големите градове в страната са доста скъпи, особено в регионите, популярни сред международните туристи;
- 200-300 паунда за храна;
- 200-300 за транспорт, учебни пособия (а защо не и за малко забавления).

Студенти, които са следвали в Шотландия, определят страната като интересна и динамична. В нея има много чуждестранни студенти и много възможности за социализация. Същевременно, шотландците не страдат от същите предразсъдъци като англичаните относно хората от Източна Европа.

Водещи университети в Шотландия

Позиция във Великобритания	Име на висшето училище	Удовлетворение на студентите *	Реализация по специалността **	Общ резултат
5	St Andrews	4,25	78,5	926
20	Edinburgh	3,86	77,9	818
30	Glasgow	4,11	79,9	782
37	Heriot-Watt	4,15	73,2	753
38	Strathclyde	4,02	77,6	748
40	Aberdeen	3,95	74,2	733
42	Dundee	4,13	70,3	716
47	Stirling	3,98	70,1	700
63	Robert Gordon	4,05	80,2	632
78	Queen Margaret	4,03	62,4	603

*Максималният резултат е 5.00; **Максималният резултат е 100%

Източник: www.thecompleteuniversityguide.co.uk

ИСПАНИЯ

ТЕХНИЧЕСКИТЕ УНИВЕРСИТЕТИ

материал на Йордан Карапенчев

Коя е първата ви асоциация, когато чуете Испания? Може би безкрайните плажове на Средиземно море или пък дългата история на страната като колониална империя. Безспорно кралството има сериозна култура и много природни дадености... но, за сметка на това, не е богато на суровини. След разпада на Испанската империя, страната е трябвало да се справя с ограничените си ресурси и да преориентира икономиката си към преработване.

Този процес не се случва бързо (типично за цяла Южна Европа) и Испания остава предимно аграрна държава чак до 60-те години на миналия век. Тогава в страната са основани множество технически университети или технически школи към вече съществуващите висши училища, за да се подпомогне индустриализацията.

Кандидатстване

Горещо ви препоръчваме да проверите изискванията на всеки отделен университет преди да подавате документи, за да не се получа-

ват неприятни изненади. Следните документи ще ви бъдат необходими при всяко положение:

- Ако кандидатствате за бакалавър - диплома за средно образование или академична справка с текущите оценки и преподавани предмети.
- Ако кандидатствате за магистратура, процедурата е същата, но вече говорим за диплома за бакалавърска степен.
- Ще ви трябва и езиков сертификат D.E.L.E. (Diplomas de Español como Lengua Extranjera), минимум ниво B2
- Мотивационно писмо/ есе

В Испания има два приема: редовен - до първата седмица на юни, и късен - до началото на септември. И в двата случая академичната година започва през октомври, но е желателно да сте готови с документите си още за редовния прием, тъй като местата в много популярни специалности се изчерпват.

Избор на университет

Висше образование в Испания се предлага в 49 държавни висши училища, 14 частни и 4 университета към Католическата църква.

Забележете, че не всички тези учебни заведения са автономни университети. Всъщност повечето от тях са звена към други, по-големи испански университети. Това в никакъв случай не е недостатък. Студентите често могат да се възползват и от базата в основния кампус на съответното висше училище.

Такси и възможности за стипендии

Държавните висши училища таксуват между 535 и 1280 евро на година за бакалавърска степен. При частните университети сумите стават по-сериозни – от порядъка на 6000 до 12 800 евро годишно. Таксите в магистърските програми са малко по-високи. През учебната 2014/ 2015 година цената на кредит е между 16 и 35 евро. Следователно едногодишна магистратура с 60 кредита може да струва на студента между 995 и 1920 евро в държавен университет. В частните висши училища, сумите варират в много широк интервал и не бихме се ангажирали с точни цифри, но отново говорим за по-високи суми, отколкото при бакалавърските програми.

Стипендии в Испания се предлагат както за отличните студенти, така и за тези, произхождащи от социално слаби семейства. За да проверите дали спадате към някоя от тези групи, обикновено трябва да се свържете с администратор, който отговаря за това в съответния университет. Не се колебайте и да разпитате ваши познати или други българи, които са завършили на същото място.

Възможности за кариерна реализация

Завършилите технически или инженерни специалности в Испания получават дипломи, които им позволяват да работят във всяка точка на Европейския съюз. Доскоро основният работодател на инженерите в кралството беше строителната индустрия, но кризата от 2008 година промени това и доведе до значителна безработица.

ПЕРСПЕКТИВНИ СЕКТОРИ В ИСПАНИЯ ДНЕС СА АВТОМОБИЛОСТРОЕНЕТО И АВИОИНЖЕНЕРСТВОТО...

Ако обаче се интересувате от технически дисциплини, то изборът вероятно ще бъде стеснен до една от тези институции:

- Висше училище по телекомуникации и Аерокосмическо инженерство Castelldefels
- Инженерен факултет към Панския университет Комилас
- ESET Висше техническо и инженерно училище
- UNED Висше училище по компютърно инженерство
- ICAI Инженерна школа
- Политехнически университет на Валенсия
- Политехнически университет на Каталуня
- Технически университет – Магриг
- Факултет по гражданско инженерство в Университета на Кантабрия.

...както цененото навсякъде софтуерно и компютърно инженерство. Като граждани на ЕС българите имат достъп до работа в страната без ограничения. За съжаление младежката безработица на Иберийския полуостров в момента е около 25 на сто, което кара много възпитаници на испанските висши училища да търсят реализация в чужбина.

За българите връщането в родината не е лоша опция. У нас има глад на пазара на труда за качествени инженери, а международният опит и свободното владеене на испански език са сериозни предимства.

Живот в Испания

Най-скъпо излиза издръжката в Барселона и Магриг. Там е препоръчително на месец да се разполага с поне 800 евро за покриване на основни разходи: квартира, сметки, храна, учебни пособия и транспорт. В други части на страната, и с някои лишения, вероятно може да се справите с около 450-500.

Но ако се абстрахираме от финансовата страна на живота, няма как да не кажем, че Испания е приятна за живеене страна с топъл климат и добре устроени градове. Според някои източници около 10 процента от населението на страната са чужденци – най-вече преселници от Латинска Америка, Източна Европа и Северна Африка. Това прави Испания още по-космополитно и интересно място за живеене.

Мартин Куванджиев:

СТРАНАТА НИ ИМА МНОГО ПО-ГОЛЯМО БЪДЕЩЕ, ОТКОЛКОТО ХОРАТА ПОДОЗИРАТ

интервю на Йордан Караленчев

Проектът Valkyrie на българския отбор е победител в категорията „Най-добро използване на хардуер“ на състезанието NASA Space Apps Challenge – 2015, в което участваха 949 проекта от цял свят, разработени за 48 часа.

Сред най-добрите пет проекта в света също така е Concept Rain-of-fire на екип от София, който се състезаваше в категорията „Най-добра мисия“. Robo-Fabric от Бургас пък бе избран сред 15-те най-добри в света в категория „Изборът на публиката“.

Valkyrie е иновативен продукт – ръкавица, създадена да промени начина, по който хората общуват със заобикалящата среда. Тя може да се ползва за домашна автоматизация чрез жестове и глас, както и за контрол на други уреди. Valkyrie работи в tandem с мобилно устройство.

Българският екип, разработил Valkyrie, се състои от Мартин Куванджиев, Петър Лазаров, Борислав Филипов, Филип Янков, Евгени Събев, Кристина Илиева, Теодора Малашевска, Мирослав Добрев, Константин Жлебинков, Георги Велев и Виолета Кънева.

Нашият екип се свърза с Мартин Куванджиев, който е ръководител на отбора, за да научим повече за иновативния проект и възможностите пред него.

Представете се с няколко думи пред нашите читатели

Името ми е Мартин Куванджиев, възпитаник съм на ПГМЕЕ – Бургас (Техникума по механотехника). В момента уча в ТУ-София, също така пиша код за ембедед устройства в една американска фирма и междувремежно учредих в ТУ-София Club Information and Communication Technologies, който се занимава с обучение на кадри и внедряването им в реални проекти.

Какво точно следваш в ТУ и защо се насочи към тази специалност?

Специалността ми е Компютърно и софтуерно инженерство. Насочих се към нея, защото с това искам да се занимавам. Бях приет в дестата университети в чужбина, но накрая избрах да ос-

НИЕ НАПРАВИХМЕ НЕЩО, КОЕТО ДА БЪДЕ УНИВЕРСАЛНО. ТОВА, КОЕТО ЦЕЛИМ, Е VALKYRIE ДА БЪДЕ ИЗПОЛЗВАНА НАВСЯКЪДЕ

тана тук, вярвайки, че има светлина в края на тунела за България.

Какво всъщност представлява Space Apps Challenge 2015? Как научи за състезанието и какво те подтикна да се включиш?

За състезанието научих преди 2 години от плакат в училището ни. Тогава в екип с Димитър Иванов и Стоян Димитров спечелихме за пръв път състезанието в България.

Ти всъщност беше начело на цял отбор от 11 човека. Как се организирахте и трудно ли беше да си разпределите задачите?

Организирането на екип винаги е сложна задача. Хубавото на нашия е, че всички сме приятели и знам на всеки силните страни, така че да може оптимално да се върши работата.

Вашият проект „Валкирия“ беше награден в категорията „Най-добро приложение за хардуер“. Можете ли да ни разкажете малко повече за ръкавицата?

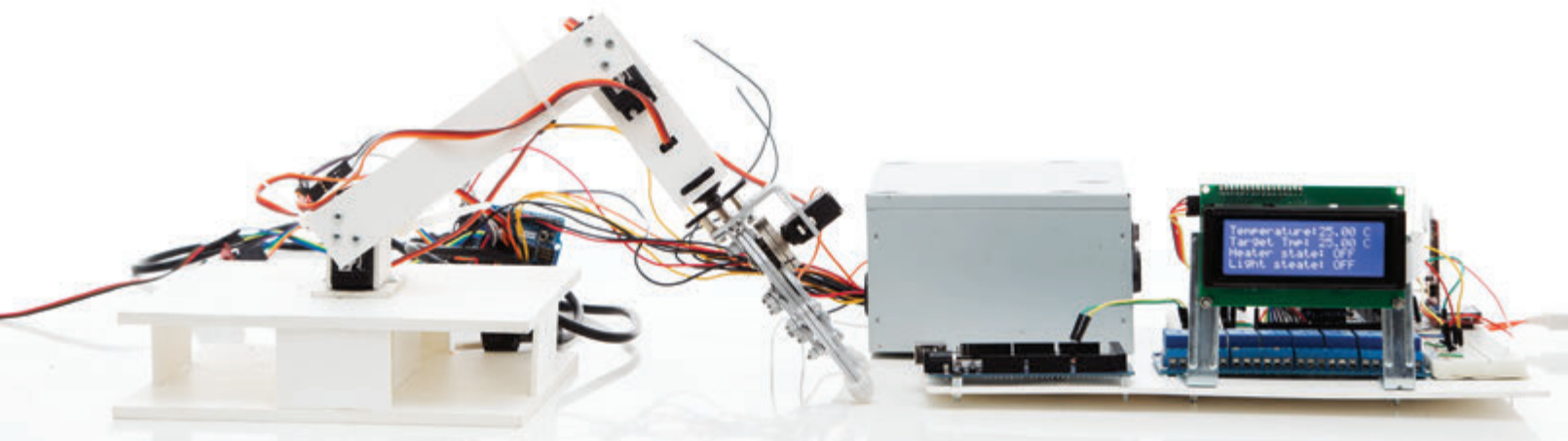
Ние направихме нещо, което да бъде универсално. Това, което целим, е Valkyrie да бъде използвана навсякъде, т.е. въкъси, като универсално дистанционно, по време на спорт - за отчитане на движенията, изразходените калории, моментния пулс; на работа - като устройство, контролиращо сложни машини и даже и в космоса - като устройство за контролиране на кораби, роботи.

Начинът на действие на ръкавицата е да засича движенията на ръката в пространство-

ОРГАНИЗИРАНЕТО НА ЕКИП
ВИНАГИ Е СЛОЖНА ЗАДАЧА.
ХУБАВОТО НА НАШИЯ Е, ЧЕ
ВСИЧКИ СМЕ ПРИЯТЕЛИ

ТУК ИМА МНОГО УМНИ ХОРА, КОИТО ИМАТ СТИМУЛ ДА СЕ РАЗВИВАТ В ИТ СФЕРАТА И В МОМЕНТА СЕ ПОЛУЧАВА СИТУАЦИЯ, В КОЯТО ИМАМЕ НЕДОСТИГ НА СПЕЦИАЛИСТИ

то и позицията на всеки един пръст - колкото точно е сгънат. Използваме множество алгоритми, за да обработим тези данни, за да разпознаваме жестове и поредица от действия, направени от ръката.

Очаквате ли големи технологични компании да проявят интерес към разработката ви или ще се опитате да я продължите сами?

Вече има една американска компания, с която започнахме разговори, но засега са само разговори. Ако имаме достатъчно ресурс, смятаме да я развиваме, но за момента сме се съсредоточили да изкараме нужните средства, с които да отидем до САЩ, за да изконсумираме наградата си, която е гледана на изстрелване на космически кораб на компанията Space X.

И накрая, един въпрос, свързан с образованието ви. Предвид успеха ви тази година, вероятно пред вас ще се отворят врати за кандидатстване и работа в чужбина. Обмисля ли си обучение в чужбина в бъдеще?

Това, което лично аз смятам е, че в момента всички големи фирми правят представители България и около нас се образува европейската силиконова долина. Тук има много умни хора, които имат стимул да се развиват в ИТ сферата и в момента се получава ситуация, в която имаме недостиг на специалисти. В момента се обсъжда дали да започне наемането на индийци в България, които да работят в тази сфера, а ситуацията е такава, че в специалност като моята в университета има 170 места при близо 2000 кандидата. Нужно е повече хора да имат шанса да се обучават в сферата на ИТ.

Тоест, планирате да се развивате професионално в България?

Ще го кажа така: вярвам, че страната ни има много по-голямо бъдеще, отколкото хората подозират. Аз съм здраво стъпил на родна земя и нямам намерение да мърдам. Когато си способен, работата идва при теб, не трябва ти да ходиш при нея.

ЗЛАТИНА КАЛАЙДЖИЕВА

получи отличие на церемонията на

THE CITY ACADEMY AWARDS 2015

Грамата и премия получих Златина Калайджиева за проекта си „Трансформация на мост: Нови концепции за мобилност, инфраструктура и обществени пространства в Ситито на Кливланд“. Отличieto беше връчено от министъра на регионалното развитие и благоустройството Лиляна Павлова. То беше присъдено в категория „Градове и инфраструктура“ от конкурса „The City Academy Awards 2015“.

ОТ ОБЩО 88 ПРОЕКТА, ВЗЕЛИ УЧАСТИЕ, 15 ПОЛУЧИХА ОТЛИЧИЕ

Проектът на Златина Калайджиева събра 21 точки от максималните 26, с което получи безапелационно отличие в своята категория. Златина е магистър архитект от университета „Politecnico di Milano“, Италия, и бакалавър архитект от Университета по архитектура, строителство и геодезия (УАСГ), София. В момента работи в „Architectural Studio Intern @ Arup Italia“, Милано, Италия.

„Трудно ни беше да определим победителите. Искам да наградам всички, но регламентът не позволява“, каза министър Павлова по време на церемонията. Тя беше председател на журито, което оценява най-добрите проекти. Министърът поема инициатива да се подкрепят част от проектите, така че да могат да бъдат реализирани по линия на интегрираните планове за градско развитие, с подкрепата на представители от браншовите организации, ака-

демичната общност и местната власт. Министър Павлова призова участниците да не забравят България и където и да работят по света, да мислят за нея, за това, че тук в България също е възможно подобни проекти да станат реалност.

СЪБИТИЕТО БЕШЕ ЧАСТ ОТ ТРАДИЦИОННАТА „АКАДЕМИЯ ГРАДЪТ 2015“, КОЯТО СЕ ПРОВЕЖДА В СОФИЯ

Церемонията по награждаване бе предшествана от изложба, представяща 88 проекта на 90 български студенти и магистри по архитектура и технически науки във водещи български, и европейски университети.

„Академия Градът 2015“ за поредна година събра на едно място млади творци, учещи в България и чужбина. Вие, чрез Вашите проекти, които вярвам, съвсем скоро ще намерят своята реализация, ще определяте визията на заобикалящата ни среда“, заяви министър Павлова. Тя подчерта, че младите специалисти и архитекти са хората, които могат да намерят и най-подхо-

дящия начин, по който наследеното от миналото ще бъде вписано в съвременния свят.

„Вашата работа е средството, което може да остави отпечатък у Вашите чуждестранни колеги и всички гости на страната ни прекрасни спомени и впечатления за видяното в България и като архитектурно изпълнение, и като инженерно решение“, каза министър Павлова.

Лиляна Павлова посочи, че през програмния период до 2020 г., в контекста на европейската политика по сближаване, младите специалисти ще имат важна роля в постигането на обединено пространствено развитие, нова икономическа, социална и културна динамика в обществото ни, за разгръщане на транспортните възможности и интеграция с трансевропейските мрежи и не на последно място – за превръщането на региона в привлекателно и сигурно място за живот.

„Постигането на успешно и устойчиво развитие на градовете и регионите изисква комплекс от мерки за градско обновяване, социално приобщаване и опазване на околната среда. В този сложен процес Вие ще имате ключовата роля. Призвани сте да отговорите на това предизвикателство с компетентност, която вече демонстрирате, и професионализъм, който, вярвам, че ще продължите да градите“, каза още министър Павлова.

Сп. „Образование и специализация в чужбина“ е медиен партньор на събитието.

ЯДРЕНА ФИЗИКА

НЕПОДОЗИРАНАТА СИЛА НА МАЛКИТЕ НЕЩА

материал на Йордан Караленчев

Ядрената физика рядко става обект на обществения дискурс по добри поводи. За последно трагедията в АЕЦ „Фукушима“, в Япония, предизвика негативни настроения срещу ядрената енергетика по цял свят. Но науката „ядрена физика“ не се изчерпва с управлението на ядрените централни и производството на ядрени бомби. Без нея медицината нямаше да има ядрено-магнитен резонанс (ЯМР); археолозите нямаше да могат да извършват въглеродно датироване на находките си, а инженерите нямаше да разполагат с много нови строителни материали. Работата на тези физици влияе на света около нас повече, отколкото осъзнаваме.

Какво представлява

Ако трябва да се придържаме към стриктно научната терминология, то ядрената физика е дял от комплексната наука физика, който изучава състава и взаимодействията на атомното ядро. Науката е относително нова: Ърнест Ръдърфорд е първият човек, който започва да говори за ядрена физика през 1907 година. В последствие неговите трудове са доразвити от Ханс Гайгер. Това е човекът, който изобретява „Гайгеровия броят“ за измерване на нивата на радиация.

В нашето съвремие ядрените физици извършват не по-маловажна работа. Може би в близките години ще видим създаването на студен ядрен синтез, който да разреши проблема с ограничените енергийни ресурси на планетата. Или пък ще открият нова частица, която да разкрие загадките на космоса. Може да звучи като сюжет за научно-фантастичен филм, но съвременната ядрена физика е доста интересно нещо.

Какво се изучава

Можем условно да отличим две направления в обучението по ядрена физика: те-

Топ 10 университета в света

Класиране	Висше училище	Държава
1	Massachusetts Institute of Technology (MIT)	САЩ
2	Harvard University	САЩ
3	University of Cambridge	Великобритания
4	Stanford University	САЩ
5	University of California, Berkeley (UCB)	САЩ
6	University of Oxford	Великобритания
7	Princeton University	САЩ
8	California Institute of Technology (Caltech)	САЩ
9	ETH Zurich - Swiss Federal Institute of Technology	Швейцария
10	Imperial College London	Великобритания

Източник: www.topuniversities.com

оретична физика, изучаваща ядрото, взаимодействията му и т.н., от една страна. От друга - практически насочена физика, която подготвя хора за работа в сферата на енергетиката и ядрената безопасност.

Сред предметите, които се изучават във висшите училища, най-често попадат: техническа хидромеханика; ядрена електроника; неутронна физика; експериментална ядрена физика; изчислителни методи в ядрените технологии; експлоатационна реакторна физика и ядрена безопасност; надеждност в ядрената енергетика; реакторен анализ; радиохимия и др.

Много от тези предмети изискват много работа в лабораторни или полеви условия. Когато проучвате висшите училища, непременно потърсете информацията за материалната им база. Обучението в магистърска степен по ядрена физика не е подходящо за неспециалисти. Материята не е лесна и едва ли е по вкуса на човек, който не е отгледан на науката.

Къде се изучава В България

В четири висши училища у нас се води обучение по специ-

алност Физика, но Ядрена физика се преподава единствено в СУ „Св. Климент Охридски“. Възпитаниците на Софийския университет или се реализират в България (най-вече в сферата на енергетиката), или продължават с научната си работа в институти и лаборатории в чужбина. Българското висше образование не трябва да се подценява, но – за съжаление – по отношение на материалната база отстъпваме чувствително от западните университети.

В чужбина

Трябва да ви призная, че можахме да познаем кой университет е на първо място и преди да направим справка с престижната международна класация QS World University Rankings. Масачузетският технологичен институт (MIT) заема първото място във всичко дори бегло свързано с технологиите и ядрената физика. Другите големи имена от САЩ – Харвард, Станфорд, Принстън и Калтех също попадат в класацията.

Честта на стария континент (както обикновено) се защитава от английските университети. Кеймбридж и Оксфорд заемат съответно 3-та и 6-та позиция в прес-

тижната класация. Към тях се добавя и Швейцарският федерален технически институт, по-известен като ETH Zurich.

Възможности за реализация

Студентите придобиват фундаментални и приложни знания едновременно по ядрена техника и ядрена енергетика. Завършилите специалността най-често получават професионална квалификация „инженер-физик по ядрена техника и енергетика“. Работят като специалисти по реакторен анализ (пресмятане на схеми за презареждане и неутронно физични характеристики на реактора), движение на ядреното гориво, ядрена безопасност и т.н.

Друга възможност е работа в сферата на ядрена спектроскопия, дозиметрията и лъчезащита на населението. Работата тук най-често е в Гражданска защита или към военните. Инженер-физиците могат да работят и във висшия оперативен персонал като оператори на ядрен реактор, дежурен инженер на блок, дежурен инженер на станция. Част от завършилите тази специалност работят в научноизследователски институти.

ПРОФЕСИЯ АНИМАТОР

материал на Борис Глушков

Аниматорът е ценен кадър от областта на туризма. Той се занимава с организирането на активност в свободното време на хора, които прекарват своята ваканция. Той организира игри за децата, спортни активности за хора от всички възрасти, изнася вечерни шоу програми за възрастни и т.н. Присъствието на аниматор в програмата на туристите е не по-малко важно от изискването в хотела да има хубава храна и добро обслужване. Повечето от хората, които прекарват почивките си в хотел, имат нужда да се забавляват и да участват в активности със семействата и приятелите си.

Приключения и печелене на пари

Едно от най-големите предимства в професията на аниматорите е, че те пътуват много и непрекъснато се впускат в авантюри. Паричното възнаграждение и запознанствата с нови хора изглеждат като бонус пред приключението, което представлява тази работа. Контактът с хората е много важен, защото това е един сигурен начин да се усъвършенства и дори да се научи чужд език. В най-общи линии работата, която аниматорът върши в рамките на работния ден може да

се опише така:

- Организиране на дневни и вечерни програми за деца, в които да има изненади и участие в различни игри.
- Организиране на игри, тематични активности и тематични дни, които да провекрат въображението на хората от всички възрасти.
- Изготвяне на заявки за материали, които ще бъдат нужни, както и отчитането на средствата, които са похарчени за тях.
- Заемане на роля на лидер и на участник в различните активности.
- Водене на разговори и дискусии с гостите.
- Липса на сценична треска.

Едва ли тази професия ще страда от ниско търсене, защото наемането на качествени аниматори е сред основните приоритети на хотелите. Техните ПР и маркетинг стратегии винаги предвиждат присъствието на аниматор. Това е кадърът, който ще остави у туристите позитивни впечатления и ще ги стимулира да посетят отново мястото в бъдеще. Може да се каже, че аниматорът дори действа като маркетингов инструмент, защото може да стимулира консумацията на напитки и храни в бара на хотела. Докато те забавляват гецата, възрастните ще имат време да ползват другите услуги на хотела като SPA, фитнес и т.н. Не на последно място аниматорът може да помогне на един хотел да се отличи от конкурентите си, те са съсредоточени в нуждите на туристите и могат лично да отговорят на тях. Това гарантирано допринася за модерния имидж на един хотел.

Възможностите за работа като аниматор са големи

Хотелите или техните агенции за набиране на персон

нал обикновено разпределят кандидатите на два вида: аниматор с опит и хора, които искат да бъдат аниматори, като за вторите се предвижда обучение. Друго изискване обикновено е владеенето на чужд език.

Най-предпочитаният език е английският, следван от немски, испански и френски. Но това изискване, за разлика от други професии, не задължава кандидата да бъде с перфектни знания и блестящ речников запас, а по-скоро да умее да комуникира с приятелски и дружелюбен тон на езика, който се изисква. Предишният опит като аниматор не е задължително условие в повечето случаи.

ЛИЧНОСТНИТЕ КАЧЕСТВА СА ВИНАГИ НА ПЪРВО МЯСТО, КОГАТО СЕ ТЪРСИ ТАКЪВ КАДЪР

Под личностни качества се разбира: усмихнати лица, гух за работа в екип и умения за креативно решение на проблемите. Работното време в об-

щия случай е сезонно. Изискването, което работодателите имат към кандидатите, относно заетостта им, е да бъдат на разположение за работа минимум 6 месеца. Началото може да бъде от май, юни или юли. В зависимост от сезона, в който хотелът има пик от туристи, е възможно да си намерите такава работа и през зимата.

Тъй като работата е най-често в рамките на хотелския комплекс, работодателите подсиуряват стая, в която аниматорите могат да живеят за периода, в който ще работят. Същото важи и за храненето – иначе казано, аниматорът има подсиурени всички привилегии на туристите, що се отнася до хранене и нощувки. Тъй като работата в повечето случаи е сезонна, почивката, която аниматорите имат, е най-често само 1 ден в рамките на работна седмица.

В България много хотели наемат аниматори както целогодишно, така и сезонно. В Европа възможностите също са достъпни чрез онлайн кандидатстване в сайтовете на различни HR агенции, които са специализирани в наемането на аниматори. Ако решите да кандидатствате за работа като аниматор в чужбина чрез агенция за набиране на персонал е препоръчително да се уверите, че ще получите трудова застраховка, социална застраховка и платен годишен отпуск.

Ако сте млад човек и търсите развитие на социалните си умения, обичате да научавате нови езици и контактът с хора ви зарежда с положителна енергия, тази работа ще ви хареса. Възнаграждението и личностното развитие, което ще получите в замяна, ще бъдат един чудесен бонус към цялостното преживяване. Опитът като аниматор може да ви разкрие нови качества, с които да продължите професионалния си път в нова посока с още по-перспективни възможности.

НОВИЯТ IPOD TOUCH НА APPLE

материал на Борис Глушков

Apple тихомълком пуснаха новата версия на iPod Touch в средата на юли. Устройството се отличава с обновен хардуер, който отговаря на визията на iPhone 6. В софтуерно отношение новият iPod Touch е по-бърз, разполага с по-добра камера от предишния модел и отговаря на всички изисквания потребителите да разширят iOS семейството си с него.

Едно от шеговитите имена, които iPod-а има в последно време, е, че това е един джобен iPad. Новият модел най-вероятно ще запази това си прозвище, тъй като устройството продължава да бъде отчасти MP3 плеър, отчасти портал към магазина с приложения на Apple и отчасти предлага преживяване, което е близко до ползването на iPhone, но на по-ниска цена.

Сравнено с цените на ниския клас таблети на Amazon, цената на iPod определено не е висока.

Новият iPod Touch е един от най-евтините начини да влезете в екосистемата на iOS. Цените започват от 199 долара за модела с 16GB памет и стигат до 399 долара за модела от 128 GB. Разбира се, договор за покупка не се сключва, за разлика от положението с iPhone.

iPod Touch все пак има една много сериозна конкуренция: най-вероятно вече имате смартфон, смарт часовник или таблет. Тези устройства по някакъв начин превзеха класическата ниша на iPod. Затова извадихме част от причините, които могат да ви накарат да притежавате новия модел и няколко причини, заради които най-вероятно няма да се нуждаете от нов iPod.

Устройството е почти iPhone, но без договор

Новият iPod е малък, в сравнение с iPhone 6. Дизайнът е сходен с хардуера на 5-о поколение iPod, като разликата е, че екранът е с по-голяма резолюция, която се доближава до iPhone 6. Останалата част от хардуера е синхронизирана изцяло с iPhone 6 – 64-битов A8 процесор. Бихме казали, прекалено много за iPod.

Бюджетно iOS преживяване

Каквото и да ви е мнението за продуктите на Apple, повечето нови и хитови приложения и мобилни игри се появяват първо за iOS. С iPod Touch също ще имате ексклузивен достъп до iOS приложенията, така че ако ви е нужно устройство, което да ползвате предимно за забавление и не ви е нужен iPhone 6, iPod е перфектният избор.

Добра камера

С iPod-а върви и 8-мегапиксела iSight камера. Камерата е по-

бавна от тази на iPhone 6, видео записването е с 1080p резолюция, но е ограничено до 30 фрейма в секунда и 120 фрейма в секунда при снимане в забавен каданс. В сравнение с iPhone 6, който снима с 60 фрейма в секунда и 240 фрейма в секунда в забавен каданс, iPod губи значителни точки. Друг минус е, че автофокус по време на видеозаснемане няма.

Въпреки това снимките, които устройството оправи, са доста прилични. Като бонус са достъпни и всички функционалности на камерата, които са предвидени в iOS 8. Това включва снимането в забавен кадър, 43 мегапикселоци панорами. Ако купувате устройство на първо място заради камерата, то iPod Touch едва ли е вашият избор, но ако вашият смартфон не прави добри снимки, то iPod Touch ще ви радва доста.

За да сме напълно безпристрастни и полезни, извадохме и две причини, заради които може би не е добре да си харчите пари за нов iPod Touch.

Фитнес компания

Ако мобилните устройства за вас са идеалната компания във фитнеса и където и да отидете другде, то iPod-а ще ограничи мобилната ви връзка. Ако мобилната връзка ви разсейва и ви пречи, то този нов модел може да замести смартфона ви и да съдържа цялото нужно съдържание, което съпътства свободно ви време. Но ако мисълта да останете без мобилна връзка ви ужасява, то може би ще е по-добре да инвестирате в смарт часовник, отколкото в iPod.

Игри и забавления

iPod Touch винаги е носил славата на добро устройство за забавление. Новият модел със сигурност ще затвърди тази му слава. Но ако вие търсите устройство, на което предимно да играете игри и да изпробвате нови приложения, ще бъде по-добре да се ориентирате към 7,9 инчовия iPad Mini. Много по-лесен е за ползване с пръстите и предлага по-задоволително преживяване, дори и при гледането на филми.

Вече сте наясно с това, което Apple са направили с новия си iPod и можете да прецените дали имате нужда от него или не. При всички положения ви съветваме първо да преразгледате интересите си и тогава да изберете следващото устройство, с което да разширите технологичния си арсенал.

A portrait of Stefan Stambolov, a Bulgarian statesman and reformer. He is shown from the chest up, wearing a dark suit jacket over a light-colored shirt and a dark tie. He has a prominent mustache and a goatee. The background is a solid green color. The text 'СТЕФАН СТАМБОЛОВ' is overlaid in large, white, bold, sans-serif capital letters across the middle of the image.

СТЕФАН СТАМБОЛОВ

РЕФОРМАТОР, С ПОХВАТИ НА ДИКТАТОР

материал на Йордан Карапенчев

Тази година отбелязахме 120 години от смъртта на големия политик и общественик Стефан Стамболов. Основните чествания се проведоха в родния му град Велико Търново, където церемонията съвпадна и с 20-годишнината от откри-

ването на неговия паметник в старата част на старата столица. Предвид датите и факта, че отгавна не сме разглеждали историческа личност от България, моментът е много подходящ да поговорим за живота на бележития български държавник. Важно е да кажем, че отноше-

нието към Стамболов на неговите съвременници не е еднозначно. Той често - и с голямо основание - е атакуван за авторитарните си методи на управление. Въпреки това, по негово време държавата става по-силна, по-независима и придобива европейски облик.

Ранни години и образование

Стефан Стамболов е роден на 31 януари 1854 г. в старопрестолно Търново, но родът му произхожда от Трявна. Може би затова той продължава да бъде много уважаван в този край и годишните, свързани с живота му, се отбелязват редовно. Патриотичните му възгледи могат да бъдат обяснени с детството му и семейната му среда. Бащата е съзаклятник от Велчовата завера и съмишленник на капитан Дядо Никола. Стефан Стамболов расте в обкръжението на революционери като Христо Иванов-Големия, отец Матей Преображенски и Христо Караминков – Бунито.

Семейството на Стамболов не е твърде заможно, но му осигурява прилично образование. Започва да ходи на училище в Търново, а впоследствие се прехвърля в Духовната семинария в Одеса, където учи от 1870 г. до 1872 г. Там се проявява за пръв път и революционният му дух. През 1872 г. година е изключен от семинарията, заради връзки с руски революционери. Става гума за противници на абсолютната царска власт, а не за болшевици, каквито в този период все още няма.

Това образование все пак не е малко и му позволява да започне работа като учител в Търново през 1873 г., но не се задържа дълго на тази работа. Още в същата година заминава за Румъния.

Революционер

В Букурещ Стамболов е делегат от Търновския революционен комитет на Общото събрание на Българския революционен централен комитет през август 1874 г. През есента на същата година е изпратен от БРЦК в България, за да съживи революционните комитети, разбити след смъртта на Васил Левски.

През август 1875 г. Стамболов свиква ново Общо събрание на БРЦК в Букурещ, което взема решение за въстание в България и го изпраща като апостол в Старозагорско. След неуспеха на Старозагорското въстание е принуден да се завърне в Румъния. Впоследствие е избран за главен апостол на Търновския революционен окръг. През 1876 г. първоначално се установява в Горна Оряховица, а впоследствие - в Самоводене, откъдето координира подготовката на въстанието в района между Търново и Русе. Конкретният му принос е в агитацията на населението, подбора на въстанически ръководители, събирането на парични средства и стратегическото планиране на въстанието, но усилията му за въоръжаване на населението остават без особен успех.

След неуспеха на Априлското въстание, Стамболов взема участие в ръководството на Българското централно благотворително общество в Букурещ и е редактор в основания от Ботев вестник „Нова България“. По време на Руско-турската война (1877-1878) е военен кореспондент на вестник „Новое время“.

Политик

В края на август 1878 г. Стамболов става един от учредителите на търновския комитет „Единство“, който си поставя за цел да предотврати териториалното разпокъсване на България, решено от Великите сили на Берлинския конгрес. Търновският комитет образува организационна мрежа в цяла Северна България и сътрудничи с комитетите в южната част на страната за набиране на доброволци, оръжие, боеприпаси и храни в подкрепа на въоръжената борба за освобождаване на Македония.

Стамболов, заедно с други политически представители в София, съставя план за обединение на Княжество България и Източна Румелия, който предвижда организирана агитация в Южна България и подготовка на Княжеството чрез закон за народното опълчение и държавен заем. През май заминава за Сливен, къ-

дето съдейства за съставянето на таен централен комитет от румелийски общественици, но по инициатива от софийското правителство съдържа дейността му до приключване на дипломатическите сондажи в Европа.

Министър-председател

При управлението на Стамболов България променя външнополитическата си ориентация към Австро-Унгария и Великобритания, което позволява на Стамболовото правителство да увеличи драстично разходите за модернизирани армията, административната и пътната инфраструктура чрез заеми от тези две страни. Вътре в страната Стамболов налага почти авторитарно управление. Правителството спира всички опозиционни вестници с временно изключение за този на Васил Радославов. Въвежда военното положение в страната, което е продължено още в края на същата година със Закона за изтребление на разбойничеството.

Въпреки това, трябва да се каже, че престъпността наистина намалява, а икономиката преживява разцвет. Стамболов си печели много врагове, но и много поддръжници в обществото.

Наследство

Стамболов е най-дълго управлявалият български премиер след Станко Тодоров и Тодор Живков, които обаче не са избрани по демократичен път и често техните мандати не влизат в статистиката. Въпреки спорния имидж, много следващи общественици го възприемат като идол за подражание. След началото на демократичните промени у нас през 90-те години, много десни политици преоткриват историческата фигура и гават тласък за преоценка на неговото управление. Европеизацията на страната и твърдата линия, която заема срещу интересите на Русия, са заслужено признати.

BURNING MAN

КАТАЛИЗАТОРЪТ ЗА КРЕАТИВНА КУЛТУРА В СВЕТА

материал на Ива Балабанова-Ганчева

Град в пустинята, култура на възможното, мрежа от мечтатели и изпълнители – така виждат себе си организаторите на фестивала Burning man (Горящия човек) в САЩ. „Животът е кратък, направи нещо изключително. След това го изгори“, пък гласи друго мото в сайта, от кое-то става ясно, дори и на теза, които никога не са чували за събитието, че на този фестивал нещо със сигурност ще гори и то със сигурност ще има по-дълбок смисъл от това, което може да ни дойде наум. Или както казва моделът София в блог, в който споделя впечатленията си от своята пета визита на фестивала: „Свързваш се дълбоко с хората, които срещаш там, защото това е място за свобода и отворени души. Оставаш с чувството, че си ги познавал цял живот, защото те не се страхуват да дават, да действат и да говорят това, което преживяват дълбоко вътре в себе си. Живееш за момента цяла седмица, сякаш си на друга планета, в някакъв друг живот...“

АКЦЕНТЪТ НА СЪБИТИЕТО СА ДУХОВНИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ И ПОСЛАНИЯ ВЪВ ВСИЧКО, КОЕТО ПРАВЯТ ИЛИ СЕ ОПИТВАТ ДА ПРАВЯТ ТАМ

Началото

Всяка година десетки хиляди се събират в пустинята Блек рок в Невада, за да изградят Блек рок сити, временно съществуващ метрополис, посветен на общността (разглеждана като група от хора с общи интереси, които живеят заедно), изкуството, себеизразяването и самоувереността. Всеки е добре дошъл в тази „пещ на креативността“. Всичко започва през 1986 г., когато Лари Харви и Джери Джеймс организират огнено парти на Бейкър бийч, Сан

Франциско, което се повтаря през следващите четири години. През 1990 г. обаче властите забраняват кулминационното възпламеняване на статуята. Така със смяната на мястото се сменя и датата (тази година от 30-ти август до 7-ми септември) и се вкарва нов смисъл в провеждането на събитието.

Организаторите

Горящият човек обаче не е обикновен фестивал. Организаторите на събитието определят себе си като мрежа от хора, вдъхновена от ценностите, представени от Десетте принципа, и обединени в преследването на по-съзидателно и свързано съществуване в света, в който живеем. През цялата година те изграждат Блек рок сити (един напълно функциониращ град, оборудван с инфраструктура от всякакъв вид, който си има градско планиране и предлага разнообразни услуги) и подхранват характерната култура, която се ражда в процеса. Като споменах Десетте принципа, да ви кажа и няколко думи за тях. Въпреки броя си те нямат нищо общо с Десетте Божии заповеди, а са написани през 2004 г. от единия от онователите на събитието, за да служат като указания за новосформираната Регионална мрежа. Те не са написани, за да диктуват поведение и разбирания, а като отражение на общностния дух и култура такива, каквито са се развили от началото на събитието. А ето ги и тях:

1 Радикално включване – всеки може да бъде част от събитието, без условия и изисквания.

2 Даряването – специално посвещение на акта на даряването на подарък.

3 Декомерсиализация – запазване на социалната среда от намесата на реклама и спонсориране.

4 Радикално себеупование – индивидът трябва да открие, практикува и уповава на вътрешните си източници.

5 Радикално себеизразяване – свобода на даващия да даде дар, за който обаче няма никакви ограничения.

6 Колективни усилия – в производството, представянето и защитата на социалната среда, произведенията на изкуството и т.н. в рамките на събитието.

7 Гражданска отговорност – организиране на събития според законите на съответния щат, както и с грижа за благополучието на общността.

8 Без следа – с грижа за околната среда и без да се оставят каквито и да било следи върху нея след края на събитието.

9 Участие – трансформираща промяна може да се случи само след лично участие във всичко, което се прави.

10 Незабавност на преживяването – преживяването на нещо незабавно, на мига, е едно от най-ценните неща в нашата култура.

Мисия и цел

Организацията има мисия, която е да подпомогне и направи достъпна за широкия свят

ОРГАНИЗАТОРИТЕ СА ПРЕДВИДИЛИ И 4000 БИЛЕТА НА ЦЕНА 190 ДОЛАРА

културата, създадена по време на Burning man, и цел – да даде на хората преживявания по един грандиозен, будещ страхопочитание начин, който да привдигне човешкия дух, да обърне вниманието върху социални проблеми и да създаде усещането за културно, общностно и личностно обвързване.

Билети

Ако искате да си подсигурите присъствие отрано, може да си закупите билети от предварителната продажба, но ще трябва да извадите 800 долара. Ако пък не държите да сте от първите, редовният билет ще ви струва 390 долара. Ще е хубаво да се снабдите и с пропуск за кола на стойност 50 долара, защото събитието е в средата на пустинята, така че е хубаво да имате превозно средство наблизо. Всичко се случва. Интересно е, че организаторите са предвидили и 4000 билета на цена 190 долара, които са предназначени за хора, които не могат да си позволят редовен билет. Разбира се, трябва да попълните формуляр с вашите данни, въз основа на който да се прецени дали отгова-

ряте на критериите за подпомагане или не.

Burning man 2015

Темата тази година е за огледала, маски и лабиринти. Ще представява един вид магическо шоу под формата на старомоден карнавал. Карнавалът на огледалата ще постави три основни въпроса: в нашия пропит от влиянието на медиите свят, в който продуктите, хората, консумацията и участието се сливат в един безкраен спектакъл на забавлението, кой е този, който прави номера, кой е този, на който се прави номер и как можеш да разбереш кой от двамата си ти?

Класическите карнавали са театри на илюзията, които правят много ясно разделение между хората, които осъществяват илюзията и хората от публиката, които са считани за наивни глупаци. Обаче мотото на тазгодишния карнавал е „Включи глупака“. Стената, завесата, разделя зрителя от илюзиониста ще изчезне като вълшебен номер; чрез алхимията на взаимодействието всеки ще се превърне едновременно в

илузионист и глупак от публиката. Както казах и по-горе, Burning man не е просто фестивал, това е събитие, особено популярно в Северна Америка, което е заело своето място в общественото съзнание и това се вижда от честите препратки във филми и сериали (само за ваша информация, в сериала „Малкълм“, който беше излъчван и в България, има цял епизод, посветен на визитата на семейството на фестивала – и трябва да ви кажа, че духът на преживяването е уловен много точно).

Всъщност акцентът на събитието са духовните измерения и послания във всичко, което правят или се опитват да правят там. Не случайно създателите имат своите Десет принципа, имат своя мисия и цел, на които подчиняват действията си и според които определят и посланията на изданието всяка година. Вярно, че всичко изглежда супер отнесено, абстрактно и артистично, затова единственото, което със сигурност мога да кажа, е че Горящият човек не е за всеки.

ВАНГА

ПАТРИАРХ

КИРИЛ

ТРЕНЧЕВ

ТОНИ БЕНЕТ

РОНАЛДО

СТРАТЕГА

ПЕНЕВ

ДУЕТ РИТОН

ВИТГЕНЦАЙН

СПИСАНИЕ,
ВЪЛНУВАЩО
КАТО РОМАН

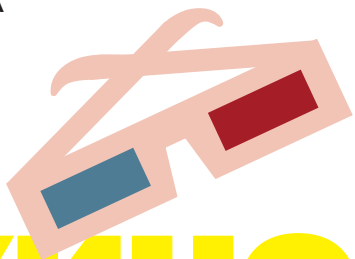
АВГУСТОВСКИЯТ БРОЙ НА
БИОГРАФИ

ИСТИНСКИТЕ
ИСТОРИИ НА
ЛЕГЕНДИТЕ

ТЪРСЕТЕ
ВСЕКИ МЕСЕЦ

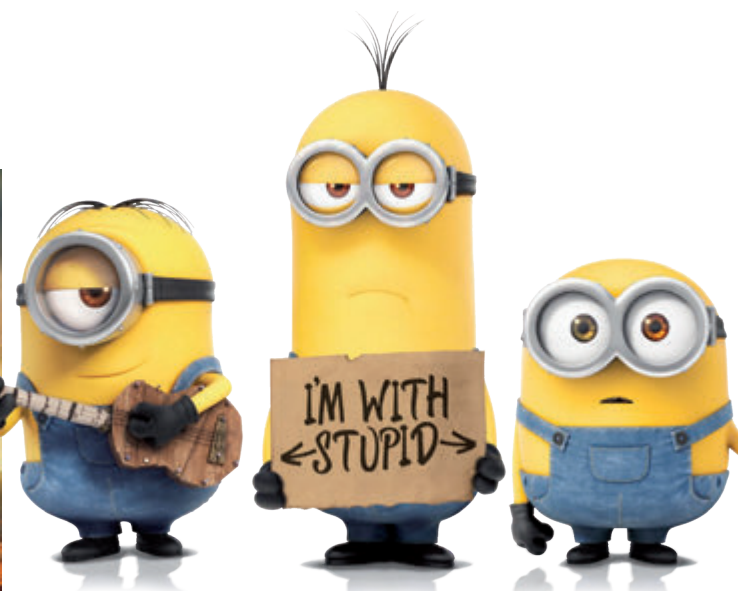
КИНО ХИТОВЕТЕ

на лято 2015

материал на Борис Глушков

Лятото е сезон, в който хората имат време за всичко. А когато има и лятна ваканция, възможностите за забавление са неограничени. Затова решихме да направим селекция с хитовите филми, които шестват и ще шестват в кино салоните до края на август. Тъй като лятото е повече от два месеца, а малко хора прекарват това време в нон стоп почивка на плажа, сме селектирали заглавията, които със сигурност ще ви забавляват пред големия екран.

ЮЛИ

ТЕРМИНАТОР ГЕНИЗИС

Може да се каже, че лятото започна през юли за заклетите фенове на франчайза "Терминатор". След цели четири филма и телевизионен сериал идва нова порция филми за апокалипсиса и машините. Новата продукция има много допирни точки с първия филм, само че времевата линия е променена. Някои от ролите са разменени. Но изглежда това се харесва на всички, тъй като критиците вече се изказаха похвално за цялото изпълнение. Филмът най-вероятно ще шества из кината до края на лятото.

МИНЬОНИТЕ

Анимациите не са това, което бяха. В днешно време няма риск да ви вземат за човек с неизживяно детство, ако решите да гледате анимационни филми на кино, защото хуморът в тях е толкова многопластов, че разсмива както малки, така и големи. Следвайки модата от последните няколко години да представя гледната точка на злодеите, анимацията „Миньоните“ обещава смях и храна за размисъл. Една от най-подходящите комбинации за лятната кино програма.

ПИКСЕЛИ

Базирана върху популярната онлайн игра от 80-те години на миналия век, историята на филма "Пиксели" въвежда извънземни, които обявяват война на Земята. Заемайки популярни образи от видео игри като Pac-Man, извънземните нападат. Агам Сандгър, Питър Динклејдж и Джош Гаг се борят срещу тях. Филмът излиза в края на юли и обещава да отведе онлайн геймърите на едно носталгично пътешествие.

АВГУСТ

ФАНТАСТИЧНАТА ЧЕТВОРКА

След като през 2005 и 2007 г. последно излязоха филми от франчайза на „Фантастичната четворка“, от студията на FOX подновяват работата си по този комикс с нов кастинг от актьори. Подобно на лято 2014 г., през тази година също ни очакват срещи с много супергерои. Десет години са госта време за скоростта, с която се развива киното, така че имаме пълните основания да очакваме, че новата Фантастична четворка ще бъде по-добра от предишната.

АНТ-МЕН

Една от най-проблемните продукции на Marvel е заснемането на "Ант-мен". След смяна на режисьори, най-накрая имаме филм за нов герой от комикс вселената, в която съществуват Спайдърмен, Отмъстителите и Пазителите на галактиката. Новият супергерой се казва Скот Ланг. Той е бивш престъпник, който облича костюма на Ант-мен и се бори със злодеи. Критиците вече изсипаха хвалби по представянето на Еванджелин Лили. Това може да значи, че има голям шанс да я видим в следващи филми от комикс вселената. Най-вероятно ще имате възможност да изгледате този нов филм за супергерои до края на лятото в кината.

МРАК

Трилърите ще бъдат прилично представени това лято от новият филм по роман на Джулиан Флин „Мрак“. Трейлърът показва обещаващи сцени с Чарлиз Терон, а историята изглежда не по-малко мистериозна и напрегната от хита на 2014 г. - „Не казвай сбогом“, който също е базиран върху бестселър, написан от Флин. Най-вероятно филмът ще бъде цензуриран и ще има възрастово ограничение 14+.

МИСИЯ НЕВЪЗМОЖНА

Поредна доза екшън, невъзможност и Том Круз. Достатъчно е само любопитството с какво можете да бъдете изненадани от пореден филм, носещ името „Мисия невъзможна“, за да се разходите до киното през август. Забавлението и зрелището е гарантирано, а останалите съставки най-вероятно ще бъдат оценени на принципа „въпрос на вкус“. В сезона, в който неангажиращото съдържание е за предпочитане, можете да вземете своята доза развлечение с поредния екшън-трилър, в който главно действащо лице е Том Круз.

Вероятно е все още да се излъчват филмите, които направиха премиерите си в късна пролет - "Лудият Макс", "Отвътре-Навън", "Отмъстителите 2", "Тег 2" и "Утреландия". Ако сте ги пропуснали, със сигурност ще ви бъде забавно да изгледате и поне един от тях. Винаги е добре, когато освен с плаж и топло време, лятото бъде запомнено и с някой филм, който да ви стане любим и да ви накрая да си спомняте с усмивка, когато ви връхлетят учебната година и отпускарският сезон приключи.

УНИВЕРСИТЕТЪТ В ХАРВАРД Е НОМЕР 1 ПО ПРЕСТИЖ

Университетът в Харвард, САЩ, за поредна година оглави класацията на най-престижните висши училища в света на британското списание Times higher education. В челната тройка са още два американски университета, а топ 10 се допълва от американски и британски училища. САЩ са лидер по брой университети в топ 100 - почти половината от класираните университети са отвъд океана.

Класацията включва висшите училища с най-добра репутация в света. Тя е направена на базата на допитване сред над 10 000 представители на академичните среди в 150 държави. Точките, които всеки университет получава, са според субективната оценка на запитаните специалисти. Така класацията показва кои университети са с най-добра репутация и са смятани за най-престижни.

Тази година отново лидер е Харвард, след него са Масачузетският технологичен институт и Станфорд. В челните десет са още Кеймбридж и Оксфорд Великобритания, Калифорнийският университет Бъркли, Принстън, Йейл, Калифорнийският технологичен институт и Калифорнийският университет в Лос Анджелис.

„ИГРА НА ТРОНОВЕ“ С НАЙ-МНОГО НОМИНАЦИИ ЗА НАГРАДАТА „ЕМИ“

Фентъзи сериалът „Игра на тронове“ на НВО за пореден път получи най-много номинации - 24, на тазгодишните награди „Еми“. С 11 номинации го следват: последният сезон на „Момчетата от Медисън Авеню“, „Къща от карти“ и порецицата „Трансперант“.

Тазгодишните номинации на Американската телевизионна академия бяха обявени в четвъртък от актрисата Узо Агуба от „Оранжево е новото черно“, и Кет Дийли в Лос Анджелис.

Официално 67-ите награди „Еми“ ще бъдат връчени на 20 септември. За тях се състезават телевизионни програми, създадени между 1 юни 2014 г. и 31 май 2015 г. „Нетфликс“, НВО и АМС са лидерите в оригиналната телевизионна продукция, като НВО, както обикновено води убедително със 126 номинации.

Наградата „Еми“ (Emmy Award) се присъжда на телевизионни продукции в САЩ, предимно в областта на забавните програми. „Еми“ са най-престижните телевизионни награди в света, те са еквивалент на наградите „Оскар“ (за кино), „Грами“ (за музика) и „Тони“ (за театър).

ВСЕ ПОВЕЧЕ БЪЛГАРСКИ МЛАДЕЖИ ОТИВАТ ДА УЧАТ В ЧУЖБИНА

Все повече са младежите, които, след завършване на средното си образование в България, заминават да учат в чужбина. Това показват данните на Министерството на образованието и науката (МОН) за легализираните дипломи през 2013 г. и 2014 г.

За 2013 г. са издадени 7150 удостоверения апостил на документи за средно образование. През 2014 г. броят им е нараснал с близо 2 хиляди, до 9037 броя. При легализираните документи за висше образование пък, които се ползват както за обучение, така и при кандидатстване за работа, увеличението е още по-голямо - от 15 273 през 2013 г. на 23 059 през 2014 г.

За тази година все още не е известен окончателният брой на легализираните дипломи за средно образование.

Само за месец юни, когато се легализират най-много документи, тъй като тогава абитуриентите получават дипломите си и текат кампаниите по прием в чуждите университети, МОН е издало 1681 удостоверения апостил.

Тези цифри не са окончателни и вероятно заминаващите да учат в чужбина абитуриенти са повече, тъй като не всички приети зад граница имат нужда от легализирана

диплома. В някои университети няма такова изискване при записването на студента, други пък настояват за легализация чак на втората година от обучението. Тази година на задължителните матури по български и предмет по избор, без които не може да се получи диплома за завършено средно образование, се явиха около 52 хиляди души. А заминаващите да учат навън тази есен ще са поне 9.6% от випуска.

Най-много български студенти учат в университетите в Германия, Англия, Холандия, Дания и Франция, показват данните на посредническите фирми. В Германия има около 10 хил. българи (от първи курс до магистър), но много малко от тях завършват. За 2014 г., например, взелите немска диплома са едва 500. Не всеки наш младеж успява да завърши висше и във Франция, където програмите не са адаптирани към чужди образователни системи, както например в Англия. Там са най-високите такси за обучение, стигащи до 9000 евро на година. В Холандия таксите са по около 1800 евро годишно, а в Дания и Германия обучението е безплатно.

Най-търсени както и досега са бизнес специалностите като икономика, маркетинг, мениджмънт, както и компютърните технологии, архитектурата, коментира Ирина Христова. Студентите все повече записвали нетрадиционни комбинации като бизнес с китайски език, заради перспективите за работа в Азия. Лек отлив имало при желаещите да учат право в Англия за сметка на тези, избиращи същата специалност в Холандия, където тя е по-близка до българското право.

КОНКУРС ЗА МЛАДИ ЖУРНАЛИСТИ В БРЮКСЕЛ

Европейските медийни дни за младежи (European Youth Media Days - EYMD) ще се проведат в Брюксел от 20 до 22 октомври. Те са организирани от Европейската младежка преса и Европейския парламент.

Конкурсът е отворен за млади журналисти. Условието за участие са кандидатите да са на възраст между 18 и 30 години. Програмата включва медийни обучения, дискусии на политическа тематика, анализ на проблемите на свободата на словото. Всеки от избраните участници ще работи върху собствен репортаж по някоя от засегнатите теми по време на събитието.

Кандидатите имат възможност да се включат и в конкурса за наградата на European Youth Press за статия, посветена на темата за свободата на словото. Категориите обхващат печатна статия, фотография и видео. Тримата победители ще бъдат обявени в края на събитието и ще бъдат поканени да посетят пленарно заседание на Европейския парламент в Страсбург, Франция.

Крайният срок за кандидатстване е 16 август. Разходите за път на одобрените участници ще бъдат поети от организаторите. Подробна информация можете да намерите на официалната страница на Европейската младежка преса.

НАЙ-ТЪРСЕНАТА СПЕЦИАЛНОСТ В СУЕ ПСИХОЛОГИЯ

Кандидатстудентската кампания тази година показва, че най-желаната специалност в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ е психология. На второ и трето място са специалностите „Публична администрация“ и „Английска филология“, след които са „Социални дейности“, „Културология“, „Българска филология“, „Педагогика“, „Компютърни науки“, „Софтуерно инженерство“ и „Прегучилищна и начална училищна педагогика“.

Ако до преди години психологията нямаше статут на особено популярна наука, то днес тя е една от най-желаните специалности. И това е естествено, тъй като предмет на психологията са човешките поведенчески модели, съзнанието и подсъзнанието, душата и духа, емоциите и разума. Актуалността на тези теми е константна. Динамичното развитие на света в последните десетилетия и все по-голямото влияние на стреса, на който са подложени повечето хора, изправят психологията пред предизвикателството да се търсят все повече отговори на проблемите.

16 МЛН. ЛВ. ЗА НОВИ ТЕХНОЛОГИИ В СТОЛИЧНИТЕ УЧИЛИЩА

Шестнадесет млн. лева е заделила Столичната община, за да внедри нови технологии в софийските училища и детските градини. Това каза кметът на София Йорданка Фандъкова на откриването на новия център по информационни технологии и физика в Софийската математическа гимназия „Паусий Хилендарски“.

По думите ѝ, в почти всички училища в София вече има кабинети с интерактивни дъски.

На откриването на центъра, който е по инициатива на самите ученици, присъства и зам.-министърът на образованието Ваня Кастрева, която беше категорична, че успешният модел за общи действия между ученическият съвет и училищното настоятелство на математическата гимназия води до добри постижения.

„Убедена съм, че учениците са разбрали благодарение на своите преподаватели, че пътят на знанието е път към успеха“, допълни тя.

Модерният център в школото е част от стратегията на гимназията за модернизация на учебната среда и използване на съвременните технологии в учебния процес. Освен него още 4 кабинета в гимназията бяха обновени и оборудвани с модерни пособия.

4 УНИВЕРСИТЕТА ЩЕ ПРОВЕДАТ КУРСОВЕ ПО ВОЕННО ОБУЧЕНИЕ ТАЗИ ГОДИНА

Курсове по военно обучение в поне 4 университета в страната ще стартират от лятото на 2015 година. Първите от тях ще започнат още в началото на юни, пише вестник „Монитор“. От вече изготвения каталог за армейската подготовка, която по времето на соц-а бе задължителна, става ясно, че желаещите да се запишат студенти могат да преминат такава в Националния военен университет „Васил Левски“ - Велико Търново и Висшето военноморско училище „Н.Й. Вапцаров“ - Варна, както и в Национална спортна академия „Васил Левски“ - София и Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“.

Министерството на отбраната (МО) ще прати военни във вузовете, за да промотират ползите от военното обучение. Преминалите успешно курсовете ще се вписват на отчет във военни окръжия и на практика ще бъдат зачислявани като запасници.

Началната подготовка на младежите ще продължи до 90 академични часа, разпределени в период до 3 седмици, а тази за придобиване на специални умения поне толкова, като ще зависи от военната специалност, която те са из-

брали. „Зайците“ ще трябва да преминат задължително през начално обучение в някоя от военните академии, за да могат да се усъвършенстват впоследствие. Това няма да важи само за студентите, които са били в казарма. Курсовете са различни в зависимост от университета.

Практическите занятия ще включват стрелба с калашник и почистване на оръжието. Студентите ще се учат да ликвидират включително движещи се цели, както и да боравят с гранати и да обезвреждат мини. Огневата им подготовка ще трае общо 31 часа. На мераклиите няма да бъде спестено нищо, през което са преминавали донаторниците до 2008 година. Те ще трябва да стават в 6 часа сутринта, да лъскаят кубинките, да отдават чест и да спазват строя, да правят набирания на лоста, да дават генонощен наряд, да реагират при тревога и да изпълняват внезапни специални мисии. Младежите ще преминат и обучение, свързано с въздействието на ядреното и химическото оръжие и начинът, по който трябва да се действа при настъпили индустриални аварии.

70 НА СТО ОТ РАБОТОДАТЕЛИТЕ ТЪРСЯТ ХОРА СЪС СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ

Младежката безработица у нас е около средните европейски равнища, но в България най-много младежи са трайно извън пазара на труда. Това означава, че младежката безработица в България не е толкова проблем на икономическия цикъл и моментното състояние. Това заяви министърът на труда и социалната политика и вицепремиер Ивайло Калфин на кръгла маса на тема „Младежката заетост – предизвикателства и решения“, организирана от Европейската сметна палата и Сметната палата на България, предаде „Стандарт“.

Ивайло Калфин цитира и данните от последната седмица, според които 1,7 млрд. лева са трансферите от чужбина за България за 2014 година. „Много млади хора живеят на издръжка от своите родители“, каза Ивайло Калфин и обясни, че за тези хора не материалният стимул, а дългосрочната перспектива за развитие в живота трябва да е основна.

„Трябва да решаваме структурни проблеми, които няма да се оправят сами с оживление на икономиката,“, каза Ивайло Калфин. „Без активна политика голяма група млади хора ще остане извън пазара на труда,“, добави той, позовавайки се на изследване на Агенцията по заетостта.

Според изследването 60% от работодателите у нас смятат, че получените в средното образование знания не са достатъчни за започване на работа. Същевременно около 70% от бизнеса търсят именно хора със средно специално или средно образование, каза Калфин. Висшестите са търсени от 18% от работодателите, а хората с ниска квалификация - от 12%. Според 52% от работодателите новопостъпилите на работа младежи не могат да носят отговорност, а според 48% от бизнеса младите не могат да работят в екип.

списание образование & СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ ЧУЖБИНА

Възможностите
за обучение са много
СЛЕДВАЙ ПРАВИЛНАТА ПОСОКА!
ЧЕТИ СПИСАНИЕ ОБРАЗОВАНИЕ

Годишен абонамент
32 лв. за 8 броя

02/ 961 62 63, abonament@studyabroad.bg

ВСИЧКО ЗА ОБРАЗОВАНИЕТО
В ЧУЖБИНА ОНЛАЙН

studyabroad.bg

5 НЕЩА, КОИТО ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ,

когато заминавате да учите в чужбина

материал на Бистра Величкова

Смятате, че сте организирани, че всичко планирате добре предварително, че когато знаете, че ще пътувате, можете да помислите за всичко необходимо предварително, така че нищо да не ви изненада или притесни, когато сте на новото място. Истината е, че колкото и да е подготвен човек и колкото и за всичко да е помислил преди пътуването си за обучение в чужбина, когато пристигне на място се появяват предизвикателства и проблеми, за които дори не е помислял. Затова, трябва да сте гъвкави и готови бързо да се адаптирате към новите ситуации и да намирате бързи и адекватни решения на проблемите. Ако ви предстои преместване в друга държава за обучение, по-долу ви представяме 5 неща, които трябва да знаете преди да заминете.

1. Не носете много багаж, повечето от нещата можете да купите като пристигнете

Ако не се местите да живеете на някое диво място, където наистина няма нищо, най-добре си купете необходимите неща за ежедневието като пристигнете. Няма смисъл да носите огромен куфар, пълен с каквото сте се сетили, след като повечето от нещата можете да купите от всеки един магазин и супермаркет в новия ви квартал в града.

2. Винаги ще ви трябвават повече пари, отколкото сте предвидили

Някои твърдят, че ако човек е нестелив и си прави сметката, може да изкара с малко пари в чужбина. При някои може и да е така, но когато си в чужда страна най-често се появяват повече разходи, отколкото си предполагал, тъй като се появяват много непредвидени неща. Дори и да успеете да си намерите работа докато учите, първата си заплата няма да получите веднага. Затова, предвидете повече пари, отколкото смятате, че са ви необходими.

3. Докато сте в чужбина може да ви се наложи да плащате осигуровки в България

Преди да заминете на обучение в чужбина се информирайте дали здравните осигуровки, които ще плащате в чуждата страна, се признават в България. За страните от Европейския съюз е необходим документ, че сте студент, преведен и легализиран, който да представите пред НАП, така че да не се налага да плащате здравни осигуровки и на двете места. Това важи за държавното осигуряване. Ако изберете да се осигурявате допълнително в частна компания в чужбина, това не се припокрива с осигуряването у нас.

4. Ще има и хубави, и лоши дни

Преместването в чужбина най-често се свързва с голямо, бляскаво приключение, което ще ви донесе интересни преживявания, както и нови приятели. Разбира се, това е точно така, но трябва да бъдете подготвени и за не толкова вълнуващи дни. Особено в началото ще ви е по-трудно

докато се адаптирате към новата среда, новия ритъм на живот, среда, култура, език. Животът в чужбина е свързан с повече усилия, труд, лишения, административни проблеми и неочаквани моменти на носталгия и липса на родния дом и близки. Но това е част от „цената“, която трябва да платите, за да получите безценен опит с всичките му страни.

5. Бъдете готови, че не за всичко ще сте готови

Всяко пътуване, колкото и добре да е планирано, колкото и да сте подготвени, е едно приключение, пълно с неизвестни. От друга страна, това е част от целия незабравим опит, който ще получите, когато заминете на обучение в друга страна.

Накрая, най-важното е да бъдете отворени към света и каквото и да ви се случва по пътя, който сте си избрали, да го приемате с отворени обятия като вярвате, че всеки опит ви обогатява.

списание образование

& СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ В ЧУЖБИНА

Възможностите за обучение са много
СЛЕДВАЙ ПРАВИЛНАТА ПОСОКА!
ЧЕТИ СПИСАНИЕ ОБРАЗОВАНИЕ

ГОДИШЕН АБОНАМЕНТ

Печатно издание - 32 лв. за 8 броя / Онлайн - 24 лв.

Всичко за образованието в чужбина онлайн

www.studyabroad.bg

ИНДИВИДУАЛНО ОБУЧЕНИЕ • ВТОРА СПЕЦИАЛНОСТ-MINOR ПРОГРАМА
БАКАЛАВЪРСКИ, МАГИСТЪРСКИ И ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ

ИЗКУСТВА • ТЕХНИЧЕСКИ НАУКИ • СИГУРНОСТ И ОТБРАНА
ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СПОРТ • ПРИРОДНИ НАУКИ И ИНФОРМАТИКА
СОЦИАЛНИ, СТОПАНСКИ И ПРАВНИ НАУКИ • ХУМАНИТАРНИ НАУКИ

02/8110 110

NEW-BULGARIAN-UNIVERSITY

WWW.NBU.BG